

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIRE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
VOL. LXXV GRUODIS - DECEMBER 6, 1990 Nr. 46

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

"Dar vienas žingsnis"

Į taiką ar karą Persijos įlankoje?

Vytautas Meškauskas

Prezidento Busho laikysenai Persijos įlankos konflikte pradžioje pritarė amerikiečių dauguma. Šiaip ar taip turime reikalo su nuoga agresija prieš suvereninę valstybę, kas yra tarptautinis nusikaltimas. Tiesa, panašių atsitikimų jau buvo anksčiau. Prisiminkime tik mūsų tėvynės, dėl kurios likimo pasaulis iki šiol nesijaudino. Ši kartą tačiau buvo palankesnė proga eiti prie tarptautinės teisės normų sustiprinimo. Busho administracija puikiai išnaudojo tą progą, sudarėdama prieš Iraką koaliciją, į kurią įsijungė net Sovietija ir kuriai pritarė kita veto teisę turinti valstybė – Kinija.

Tačiau kai prezidentas įsakė padvigubinti ten jau sutelktą kariuomenę, tautos parama pradėjo mažėti. Kadangi JAV yra demokratija ir karui ne tik vesti, bet ir paskelbti, reikalingas tautos pritarimas per jos rinktus atstovus – Kongresą, administracijai svarbu, kad jos žygiai būtų tautos supracasti, kad nepasibaigtų kaip Vietnamo karas.

Pradėjus aiškintis tautos pažiūras, paaiškėjo, kad ne daug kas norėtų savo kraują lieti dėl Kuveičio nepriklausomybės atstatymo. Šiek tiek daugiau veikė argumentas, kad nesusitvarkius dabar su Iraku, jis už kelių metų ga-

lėtų turėti, šalia jau turimų cheminių ir biologinių ginklų, ir atominius, kuriais jie vėl galės šantažuoti savo kaimynus, įskaitant ir Izraelį. Dauguma tačiau, atrodo, buvo pažiūros, kad nereikia daryti nieko drastiško, kol galutinai nepaaiškės JT uždėtų sankcijų veikimas. Tai gali užtrukti metus ar net kitus. Už tai pasisakė ir daug karių, įskaitant buv. jungtinių štabų viršininkus adm. Crown ir gen. Jones. Vietnamo karo pamokyti jie aiškiai bijojo panašios raidos ir dabar. Karas, kaip jau ne kartą minėjome, nėra amerikiečių mėgiamas užsiėmimas.

Delsimas tačiau irgi turi savo pavojų. Koalicija gali iširti, susidaryti nauja politinė situacija. Pagaliau Irakas gali geriau pasiruošti karui ir JAV kariai kiek vėliau gali daugiau nukentėti negu dabar. Turint tai galvoje, nepasinaudojimas dabartine situacija atrodo tikra nuodėmė. Reikia neužmiršti ir milžiniškos kariuomenės išsilaikymo dykumoje kaštus.

Taip pažiūrom susiklosčius prezidentas savo pereito penktadienio spaudos konferencijoje, jo žodžiais tariant, padarė vieną, ekstrą mylią. Jau turėdamas kišenėje JT Saugumo Tarybos nutarimą, leidžiantį po sausio 15 d. griebtis jėgos, jei Irakas iki

Lietuviai nepasiduoda ir, nežiūrint visų Maskvos grasinimų, vieningai reikalauja pilnos nepriklausomybės.
V. Kapočiaus nuotr.

to laiko neįvykdys anksčiau priimtų nutarimų, reikalaujančių pasitraukti iš Kuveito, jis pakvietė į Washingtoną Irako užs. reik. ministerį, o po to nutarė, į Bagdadą pasiųsti savo užs. reik. min. Bakerį. Jis turėtų asmeniškai išaiškinti JAV nusistatymą griebtis karo veiksmų, kurie, logiškai galvojant, turėtų pasibaigti koalicijos pergale. Nėra paslaptis, kad prezidentas to griebėsi ne tiek Saddamui įtikinti, kiek sau palankiau nuteikti viešąją opiniją. Atrodo, kad jam tai pasisekė.

Saddamas, dabar pasitraukdamas iš Kuveito, atstatydamas ten buvusią valdžią ir paleisdamas dabar laikomus įkaitus, patenkintų Jungtinių Tautų reikalavimus. Paliktų jo tolimesnio ginkla-

Vytautas Landsbergis Baltuose Rūmuose

Lietuvos Atstovybė Washingtono patvirtina, kad Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis susitiks su JAV prezidentu George Bush Baltuosiuose Rūmuose gruodžio 10 d. 2 val. p.m.

Šiais metais, atskirais atvejais, prezidentas Bush priėmė visų trijų Pabaltijo kraštų ministrus pirmininkus "Oval" kabinete. Prezidento V. Landsbergio priėmimas bus pirmasis Baltijos kraštų prezidentų vizitas Baltuosiuose Rūmuose.

Praejusiais metais V. Landsbergis lankėsi Washingtono du kartus kaip Sąjūdžio pirmininkas. Po išrinkimo Lietuvos Aukščiausios Tarybos Pirmininku, prof. Landsbergis nėra buvęs Šiaurės Amerikoje.

Prezidentas Landsbergis atvyks į Washingtoną gruodžio 9 d. vakare iš Toronto ir grįžta į Vilnių sekančią dieną po susitikimo.

Prezidento Landsbergio trumpas sustojimas Washingtono buvo prijungtas prie anksčiau numatyto atvykimo į Kanadą gruodžio 5 d., kur jis susitiks su ministru pirmininku Brian Mulroney kitais vyriausybės nariais ir lietuvių veikėjais.

Lietuvos Atstovas S. Lozraitis koordinuoja prezidento Landsbergio viešnagę Amerikoje. Washingtono

prezidentas Landsbergis ir jo žmona Gražina bus apsiostoję Lietuvos Atstovybėje.

LIETUVOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS ATSTOVAI JAV

Po vieno mėnesio viešnagės JAV-ijose, VLIKo valdybos pakviesti Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos atstovai Nijolė Ambrazaitytė ir dr. Egidijus Klumbys 1990 m. lapkričio 29 d. išvyko atgal į Vilnių.

Svečiai lapkr. 2-4 d. Clevelande įvykusiame VLIKo Seime padarė pranešimus ir aktyviai dalyvavo diskusijose informuodami apie politinę padėtį ir išsilaisvinimo kovą Lietuvoje, parlamento ir vyriausybės santykius, politinių partijų grupuotes, ekonomines problemas ir apie Lietuvos visuomenės nuotaikas.

Privačiose diskusijose su VLIKo valdybos nariais (dalyvaujant ir VLIKo įgaliotiniui Europoje inž. A. Venskui), svečiai aptarė kaip būtų galima geriau išvystyti bendradarbiavimą, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymo klausimas būtų geriau koordinuotas ir planingai pristatomas tarptautinėse konferencijose. Lietuvos reikalų atstovavimui užsienyje reikalingas rimtas, gerai apgalvotas ir visų remiamas planas, kuriame aktyviai turėtų dalyvauti Lietuvos vyriausy-

(Nukelta į 2 psl.)

1990 m. spalio-lapkričio mėn. Klaipėdoje Lenino (žmonių jau praminta 'šarvuotųjų') aikštė. Jei vasarą Lenino paminklą saugojo tik vienas šarvuotis, dabar jį saugo jau keturi ir būrys sovietų karių. Paminklas aptvertas ir kabo perspėjantys užrašai rusų ir lietuvių kalbomis "prieiti draudžiama" ir pan.
M. Pienės nuotr.

vimosi klausimas. Ateičiai paliekami ir svarbesni klausimai.

SAVAITINĖ POLITIKOS ALMANAČAS

Vytauto Landsbergio Washingtonė laukiant. - Ko verti valstybių vadų vizitai dabartinėje padėtyje? - Ar jie naudingi...sovietams?

Pranešama, kad pirmadienį, gruodžio 10 d., Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis bus priimtas Baltuosiuose Rūmuose.

Tai maloni žinia, nors iš to įvykio didelių pasėkų nelauktina. Baltieji Rūmai turi svarbesnių rūpesčių. Tų vizitų buvo nemažai, bet rezultatai kol kas nežymūs. Gorbačiovas reikalauja dabar didesnės Lietuvos priklausomybės nuo vadovaujamos suverenių respublikų unijos negu anksčiau pageidavo. Tai leidžia spėti, kad nepaisant visų mūsų demonstracijų ir durų vastymo, Washingtonas dėl Lietuvos su Maskva peštis nenori.

Drąsų tuo reikalu straipsnį parašė Donatas Skučas, JAV aviacijos ats. pulk., lapkričio 15 d. DRAUGE. Sveiki nu laikraščio vadovybę už drąsą papūsti prieš nuolatinį

vėją. Jis pakartoja mūsų daug kartų pareikštą mintį, kad JAV rūpi Sovietijos stabilumas, nes ji turi apie 30 tūkstančių atominių užtaisų. Jei kol kas Gorbačiovas kontroliuoja tuos ginklus ir sąmoningai ar nesąmoningai griauja komunizmą – Dieve jam padėk!, nors dėl to pavergtųjų tautų lūkesčiai gal ne taip greitai pildosi kaip norėtusi.

To akivaizdoje iš Baltųjų Rūmų gali tik prašyti, kad JAV jokių būdu neatšauktų nepripažinimo ir tarp kitko: „atsiriboti nuo dabartinės Vilniaus vyriausybės, kad jai einant norom ar nenorom į kokią nors federaciją su Sovietų Sąjunga, išeivija nebūtų įtraukta tarnauti Kremliaus interesams.“

Šitoks suformulavimas skamba labai grubiai ir neturi daug pagrindo. Nepaisant kai kurių asmenų šūkavimo, kad sudarome kažką vieningą bendruomenę, esame paskirų asmenų palaida minia, kiekvienas turime savo atskirą nuomonę. Į dabartines vyriausybės pastangas toji minia žiūri su simpatijomis, bet kartu ir su abejonėmis, netgi su tam tikro laipsnio nepasitikėjimu.

Jeigu pirmieji premjerės Prunskienės išvažiavimai į užsienį buvo labai naudingi tautiečių ūpui pakelti, kiek vėlesni prezidento Landsbergio išvažiavimai susilaukė ne tik abejonių, bet ir kritikos. Apie tai jau rašėme pe reitoje apžvalgoje. Dabar, po Landsbergio vizito Londone, LIETUVOS AIDO ko respondentas Vidas Rachlevičius praneša paklausęs prezidento apie tos kelionės rezultatus. Landsbergis atsakė:

„Kas žino, kokie bus rezultatai ... vienas iš svarbesnių dalykų yra ministrės pirmininkės M. Thatcher pasiūlymas parašyti jai konkretų laišką dėl mūsų pageidavimų ir mūsų susirūpinimo po praėjusio susitikimo Maskvoje, kad ji tuo remdamasi galėtų imtis konkrečių veiksmų.“

Tai ne kažin koks rezultatas. Rachlevičius dar priduria, kad D. Britanijos lietuvių sąjunga informavo, kad ji Vilnių išpėjo, kad dabartinis momentas yra nepalankus tokiam vizitui. Jo paties nuomonė tokia:

„Susidaro išpūdis, kad dabar Vakaruose ir Pabaltijo problema pradeda žiūrėti šiek tiek kitu aspektu. Akivaizdu, kad tarybinė imperija griūva. Tačiau atrodo, kad Vakaruose niekas nesirūpina prognozuoti, kuo visa tai pasibaigs ... Vakarams dabar palankiausia laukimo taktika.“

O jei prie to pridėsime dar Vakarams reikalingą palankią sovietų laikyseną Persijos įlankos byloje, gana sunku suprasti dabartinio vizito tikslą.

Kartu kyla klausimas, kaip į tokias keliones žiūri Maskva? Jei ji jas toleruoja, gali turėti intereso. Tiesa, vizitatoriai skundžiasi laisvės neatgavimu, tačiau kaip tai susderinti su tuo, kad galima išvažiuoti, pasiskusti ir vėl grįžti – ir nei plaukas tau nenukrinta nuo galvos?! Ar iš to nesiprašo išvada, kad vis dėlto nėra taip blogai? Juk kai iškilo pabaltiečių išsileidimo į Paryžiaus konferenciją klausimas, Gorbačiovas pareiškė, kad tokiame dalyvavimui nėra jokių kliūčių sovietų delegacijos sąstatai! Maskvoje jis pasigyrė, kad latviai ir estai ta proga galėję patirti, ko laukti iš vakariečių.

Pačioje Sovietijoje Gorbačiovas įsakė organizuoti maisto pramonės darbininkų komitetus apstabdyti vėgimą. Komitetams bus suteiktos didelės teisės.

Iš kitos pusės

Valandas praleidžiant prie TV, stebint diskusijas dėl padėties Persijos įlankoje, vienu momentu atėjo mintis: ko mes verkiame dėl vienybės stokos Lietuvoje ir išeivijoje, jei amerikiečių tarpe didžiausias nesutarimas ne tik dėl to, bet ir beveik visais kitais klausimais? Vienybė pasidžiaugti galėsime kapuose – bet gi net toje srityje, bent Chicagoje, turime pasirinkimą pagal pasaulėžiūrą.

Ateities karo išvengimui reikės visur įvesti demokratinę tvarką. Joje neįmanomas staigus užpuolimas, o tik netikėtumas gali atnešti laimėjimą. Kaip jį užtikrinsi, jei spauda, vien tik pradėjus ką nors galvoti, tuojau mintį pristato kaip tikrą dalyką. Iš kitos pusės spauda atlieka labai gerą darbą demaskuodama ne visai protingus užsimojimus.

Per reklamos pertrauką varčiau RESPUBLIKĄ. Jos drašė reporterė Rūta Ginevičiūtė paklausė į Londoną besiruošiančią Aukščiausios Tarybos pirmininką V. Landsbergį:

– Jūs vykstate į Londoną M. Thatcher kvietimu?
– Tokio laiško iš ponios Thatcher neturiu, tačiau susitikimo vieta ir laikas jau numatytas. Dėl to ir važiuoju.

Apie tą pačią kelionę Rimvydas Paleckis GIMTAJAME KRASTE taip rašo:

– Sekmadienį su darbo vizitu į Didžiąją Britaniją išskrido Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis. Pirmą kartą su pirmininko žmona, padėjais apsaugos vyrais ir kitais reikalingais asmenimis, keliauja ir „Panoramos“ filmavimo grupė. Lietuvos žmonės matė (ar dar matys) idomiausius viešnagės fragmentus, bet išpūdis toks, kad V. Landsbergis nenurims, neaplanke bent jau tų politikų, kuriuos turėjo garbės pažinoti K. Prunskienė.

Kokie akiplėšos tie žurnalistai! Stato nemalonius klausimus ir žiūri savireklamos tendencijas. Galima būtų apie tai ginčytis, bet kažin ar verta. Kas žino, kur dabar yra po nia Thatcher?

Tai tarp kitko parodo, kad prireikė oficiozo LIETUVOS AIDAS, kad tokias keliones pateisintų.

Prisiminus LIETUVOS AIDĄ ... Br. Juodelis neseniai rašė DRAUGE, kad Bendruomenė iš surinktų Lietuvai pinigų paskyrė 30,000 dolerių to laikraščio techniškiems įrengimams. Ar neverta pastebėti, kad tai vargu ar gali atitikti aukotojų norams. Gal verčiau juos skirti sveikatos ar mokslo įrankiams, o ne propagandai vienos grupės naudai. Pra dedant viskuo abejoti, tai juk gali atrodyti kaip kyšis už Bendruomenės palaikymą kovoje su VLIKu. (vm)

Latvis Boris K. Pugo paskirtas nauju vidaus reikalų

ministrui. Jo pirmuoju padėjėju paskirtas gen. Boris V. Gromov, išgarsėjęs tvarkingu sovietų kariuomenės pasitraukimu iš Afganistano. Iki šiol jis buvo Kijevo kariuomenės viršininku ir į jį buvo žiūrima kaip į galimą kariuomenės sukilimo vadą. Pugo buvo KGB viršininkas Latvijoje iki 1984 m., vėliau jam buvo pavesta prižiūrėti kovą su korupcija. Latvijoje jis laikomas išdaviku.

Rinkimus į naują susijungusios Vokietijos parlamentą laimėjo kanclerio Kohl vadovaujama koalicija. 656 vietų parlamente krikščionys demokratai turės 316 ir laisvieji demokratai 79, socialdemokratai 240, žalieji 7 ir buvę komunistai, dabar pasivadinę Demokratinio Socializmo partija – 14. Dešiniųjų Respublikonų partija, negavusi 5%, nepravedė nei vieno atstovo.

Prezidentas Bushas šios savaitės pradžioje išvyko į Pietų Ameriką.

Jam pasiekus Braziliją, Argentinoje prasidėjo kariuomenės sukilimas ...

DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ IŠ BOSTONO ir NEW YORKO – lėktuvo kainos ten ir atgal.

\$801.00 PER KOPENHAGĄ:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 dienų prieš išskridimą;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 PER HELSINKI:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 dieną prieš išskrendant;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys vykstą į Lietuvą su iškvietais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

ŠV. KALĖDOS IR NAUJI METAI LIETUVOJE:

\$1,599.00 14 DIENŲ KELIONĖ #1225
gruodžio 22 d. iki sausio 4, 1991:
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje.
Finnair linija per Rygą.

NAUJI METAI LIETUVOJE:

\$1,499.00 14 DIENŲ KELIONĖ #1280
gruodžio 29 d. iki sausio 11, 1991:
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje.
Finnair linija per Rygą.

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02164

Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AT atstovai Amerikoje

(Atkelta iš 1 psl.)

bės, parlamento, bei pagrindinių išeivijos organizacijų atstovai. Paryžiaus konferencijos nesėkmė įvyko dėl artimesnio, atviro ir tiesioginio ryšio stokos bei dėl Sovietų Sąjungos įsikišimo.

Priimtas parengiamasis planas tiesioginiam ryšiui su Lietuvos valdžios institucijomis išplėsti, artimesniam bendradarbiavimui tarp lietuviškų ir analogiškų užsieniečių politinių partijų (ypatingai Europos Parlamente) išvystyti, VLIKo įstaigoms Europoje finansuoti, finansiniai paremti Lietuvos laisvės kovą, ir kitiems su laisvimo darbais susijusiems reikalams. Grįžę į Lietuvą deputatai žadėjo dėti pastangas, kad šie planai būtų praktiškai įgyvendinti.

E. Klumbys aplankė Čikagą, St. Petersburgą, New York'ą, padarė pranešimus visuomenei, ir turėjo pasikalbėjimus su politinių grupių atstovais. N. Ambrazaitytė, Vilniaus operos solistė, koncertavo Clevelando ir St. Peterburgo lietuvių kolonijose, visus sužavėdama savo gražiu balsu. VLIKo vicepirmininkas V. Bražėnas jai suorganizavo spaudos konferencijas su Naples, Fort Meyers ir Bonita Springs Floridoje laikraščių bei Fort Meyers televizijos atstovais. Spaudoje pasirodė jos išsamūs pareiškimai su nuotraukomis.

(ELTA)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.**Svarbūs nutarimai****KREIPIMASIS
Į PASAULIO ŠALIŲ PARLAMENTUS**

Mes, Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos Aukščiausiųjų Tarybų deputatai, susirinkę į bendrą posėdį Lietuvos Respublikos sostinėje Vilniuje,

patvirtindami mūsų tautų pareikštą valią atkurti visišką trijų Baltijos valstybių nepriklausomybę,

pritardami pagrindiniams Helsinkio Baigiamojo akto principams, kurie vėl buvo patvirtinti Paryžiaus Chartijoje dėl naujosios Europos,

pažymėdami, kad Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo Paryžiaus susitikime Lietuva, Estija ir Latvija dalyvavo nelygiateisiais pagrindais su kitomis valstybėmis ir kad pilnateisį Baltijos šalių dalyvavimą SBEP Paryžiaus susitikime palaikė šalys-dalyvės,

primindami tai, kad Baltijos valstybių tautos, praeityje su ginklu rankoje priešinęsi okupacijai ir aneksijai, dabar deda visas pastangas taikiu ir demokratinio būdu atgauti atimtąją laisvę,

konstatuodami, kad nesiliaujantys Tarybų Sąjungos grasinimai prieš Lietuvos, Estijos ir Latvijos teritorinį vientisumą bei politinę nepriklausomybę panaudoti jėgą tiesiogiai prieštarauja jos atnaujintam išpaieigijimui Paryžiaus Chartijoje ir Bendrojoje Deklaracijoje,

pabrėždami, kad Tarybų Sąjunga, vengdama tarpvalstybinių derybų su Baltijos valstybėmis, kartu sukelia atviro konflikto riziką šiame, iki šiol ramiame Europos regione,

remdamiesi Paryžiaus Chartijos priimtais išpaieigijimais ginčus reguliuoti taikiomis priemonėmis būtinai pasitelkiant trečiąsias šalis,

kviečiame pasaulio šalių parlamentus panaudoti visą savo įtaką ir prisidėti, kad:

- (1) Tarybų Sąjunga nutrauktų grasinimų, politinio ekonominio ir karinio spaudimo politiką Baltijos šalims ir neatidėliodama pradėtų tarpvalstybines derybas su Lietuva, Estija ir Latvija dėl jų nepriklausomybės pripažinimo,
- (2) būtų nustatyti suderinti terminai TSRS kariuomenei išvesti iš Lietuvos, Estijos ir Latvijos teritorijų, kartu užtikrinant jos nesikišimą į Baltijos šalių reikalus,
- (3) nebranduolinė šiaurės Europos zona taip pat apimtų Lietuvos, Estijos ir Latvijos teritorijas,
- (4) būtų pašalintos kliūtys Lietuvai, Estijai ir Latvijai per savo sienas palaikyti tiesioginius ryšius su visu pasauliu,
- (5) pareikštų sutikimą Lietuvos, Estijos ir Latvijos tarpvalstybinėse derybose su TSRS dalyvauti kaip trečiosios šalys,
- (6) Baltijos valstybių klausimas būtų įtrauktas į Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo vykdomųjų organų darbotvarkę.

**REZOLIUCIJA
DĖL TAUTINIO LYGIATEISIŠKUMO**

Mes, Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos Aukščiausiųjų Tarybų nariai, bendrame posėdyje reiškiamo pasiryžimą užtikrinti visų Lietuvos, Estijos ir Latvijos gyventojų teisių garantijas nepriklausomai nuo jų tautybės, gimtosios kalbos, politinių ir religinių įsitikinimų pagal tarptautinius teisių gy-

taip pat šių įstatymų bei poįstatyminių aktų atitikimą Visuotinei žmogaus teisių deklaracijai.

Mes patvirtiname savo nekintantį siekimą tobulinti mūsų valstybines struktūras, kad jos tvirtai užtikrintų visų jose gyvenančių tautinių bendrijų teisių apsaugojimą ir ugdytų pagarbą įvairių tautybių žmonių kultūrai bei papročiams.

Mes kviečiame visas tautines bendrijas aktyviai remti plėtojimą demokratinį institucijų, kurios taptų bendros gerovės ir pažangos nepriklausomose Baltijos valstybėse pagrindu.

**REZOLIUCIJA
DĖL TARPPARLAMENTINĖS DARBO
KOMISIJOS SUDARYMO**

Mes, Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos Aukščiausiųjų Tarybų nariai, bendrame posėdyje apsvaustę Baltijos valstybių Aukščiausiųjų Tarybų bendradarbiavimo galimybes, nusprendėme:

- (1) Sudaryti Tarpparlamentinę darbo komisiją Lietuvos, Estijos ir Latvijos Respublikų Aukščiausiųjų Tarybų bendradarbiavimo principams parengti.
- (2) Į komisiją deleguoti po penkis deputatus iš Lietuvos, Estijos ir Latvijos Respublikų Aukščiausiųjų Tarybų.

**KREIPIMASIS
Į BALTIJOS VALSTYBIŲ GYVENTOJUS IR
TARYBINIUS KARIŠKIUS**

Mes, Lietuvos respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos Aukščiausiųjų Tarybų nariai, susirinkę į bendrą posėdį Lietuvos Respublikos sostinėje Vilniuje, pareiškiame:

TSRS kariuomenės buvimas Lietuvos, Estijos ir Latvijos Respublikų teritorijose yra Tarybų Sąjungos agresijos prieš Baltijos valstybes palikimas. Todėl mūsų tautų kova dėl tarybinės kariuomenės išvedimo neatskiriama nuo kovos už visišką valstybinę nepriklausomybės atstatymą. Tarybiniai kariškiai Baltijos šalyse tampa savotiškais tebetęsiamos imperinės politikos įkaitais.

Tačiau kiekvieno tarybinės kariuomenės karininko ar kareivio, taip pat jų šeimų, mes nelaikome asmeniniais mūsų tautų priešais.

Mes manome, jog taikus, kantrybės reikalaujantis dialogas teikia daugiau galimybių negu aštrūs, nors ir teisingi kaltinimai prie kareivinių vartų.

Reikalaudami išvesti tarybinę kariuomenę, mes ne darysime nieko, kas žemintų kariškių ir jų šeimų orumą ir žmogiškąsias teises. Kartu mes negalime imtis išpaieigijimų ir garantuoti mūsų valstybių nekontroliuojamo kariškių ir jų šeimų srauto materialinių bei socialinių reikmių patenkinimo.

Mes esame už TSRS ginkluotųjų pajėgų kontingento, laikinai esančio Baltijos valstybių teritorijoje, statuso nustatymą remiantis tarptautine teisine praktika.

Mes raginame TSRS kariškius laikytis nesikišimo į mūsų valstybių vidaus reikalus principo, gerbti mūsų įstatymus ir priešintis bandymams panaudoti kariuomenę prieš taikius gyventojus.

**KREIPIMASIS
Į IV TSRS LIAUDIES DEPUTATŲ
SUVAŽIAVIMĄ**

Mes, Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos Aukščiausiųjų Tarybų nariai, susirinkę Lietuvos Respublikos sostinėje Vilniuje, nutarėme priimti tokį Kreipimąsi:

Remdamosi istorine mūsų tautų teise ir vadovaudamosi jų valia, Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos priėmė nutarimus dėl savo valstybių nepriklausomybės atkūrimo.

Mes esame įsitikinę, kad tik galėdami savarankiškai ūkininkauti, artimai bendradarbiauti ir palaikyti gerus kaimynystės santykius su TSRS, galėsime ne vien sustiprinti savo ekonomiką, bet ir padėti įveikti krizę Tarybų Sąjungoje.

Kartu mes patvirtiname, kad Lietuvos Respublika, Estijos Respublika ir Latvijos Respublika neprisidės prie Sąjungos sutarties rengimo ir pasirašymo. Mes griežtai pasisakome prieš bandymus, taikant ekonominio spaudimo ir grasinimo panaudoti karinę jėgą meto dus, priversti Baltijos valstybes pasirašyti Sąjungos su tarti.

Mes pasisakome prieš Tarybinės armijos buvimą Lietuvos, Estijos ir Latvijos Respublikų teritorijose ir TSRS ginkluotųjų pajėgų kišimąsi į mūsų valstybių vi-

(Nukelta į 4 psl.)

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

**EUGENIJAUŠ
KRIAUCELIŪNO
PREMIJĄ**

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1,000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. 1990 metų premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki 1991 m. sausio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki 1991 m. kovo 1 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūdomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiamai:

**EUGENIJAUŠ
KRIAUCELIŪNO
PREMIJOS KOMISIJAI
13400 PARKER ROAD
LEMONT, IL 60439**

• DR. ALGIRDAS BUDRECKIS, Jonas Bobelis ir Arvydas Budreckis sugrįžo iš Paryžiaus kur atstovavo Lietuvos laisvės kovos interesus ESB konferencijoje lapkr. 19-21 d. Paryžiuje prie VLIKo delegacijos taip pat prisidėjo VLIKo įgaliotinis Europoje inž. Adolfas Venskus.

VLIKo delegatai dalyvavo kaip NGO atstovai, veikdami kartu su Pasauline Pabaltiečių Santalka (kurioje VLIKas atstovauja lietuvių). Pasaulinę Pabaltiečių Santalką sudaro Pasaulinė Estų Taryba, Pasaulinė Federacija Laisvos Latvijos ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Jie aktyviai atstovauja pabaltiečių interesus

(E)

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

Dar kartą aiškiai pasakyta ko siekiame

Lietuva, Latvija ir Estija, gindamosios nuo naujų Sovietų Sąjungos ekonominių ir politinių išpuolių, kad nepasmaugtų tuose kraštuose įdegtą nepriklausomybės liepsną, nutarė veikti sušaukdami bendrą parlamentinių ir vyriausybinių jėgų suvažiavimą. Jame dar aiškiau pasakyti, kad jokie grąsinimai Baltijos šalių neatgrasins nuo savojo nepriklausomybės kelio. Suvažiavimas gruodžio 1 d. vyko Vilniuje.

Suvažiavimo dienotvarkė buvo ruošiamą specialiai sudarytos komisijos. Buvo laukiama, kad suvažiavimas tarp 500-600 atstovų ir kviestinių svečių iš įvairių kraštų. Laukiamas ir didelis skaičius Maskvoje esančių ir specialiai iš kitur atvykstančių žurnalistų. Buvo žinios, kad į suvažiavimą atvyks ir kai kurių užsienio atstovybių suinteresuoti pareigūnai.

Taip pat buvo žinoma, kad Lietuvoje veikiantieji Sovietijos patikėtiniai iš komunistų partijos tą suvažiavimą bandys trugdyti.

Neabejotina, kad apie suvažiavimą įvairios žinių agentūros ir pavieniai laikraštininkai tuoj paskelbs savo išpuolius ir mus, esančius tik savaitrasčio apimtyje, kiek pralengs. Bet vistiek, visi džiaugsimės, kad dar kartą ir aiškiai buvo pasisakyta ko siekiame.

• **LAPKRIČIO 30 D.** Kremliuje dvi valandas posėdžiavo Lietuvos – Sovietų Sąjungos derybų paruošiamosios delegacijos.

Po pasitarimo mūsų delegacijos vadovas R. Ozolas pranešė, kad vėl nepasisekė parašyti bendrą derybų pradžios protokolą. Nutarta dar kartą susirinkti naujam bandymui.

Lietuva jau yra paruošusi net 21 varijantą to protokolo. Ir visi sovietams netinka.

• **ESANT DERYBŲ DELEGACIJAI** Kremliuje sužinota, kad derybos dėl ekonominio bendradarbiavimo yra visiškai įstrigusios ir kol kas nejudą iš vietos. Pakartotinai peršama likti "laimingoje" 15-os respublikų sudėtyje.

• **MIN. PIRM. K. PRUNSKIENĖS** keltinė į Vokietijos Frankfurtą ir Šveicariją davė tiek naudos, kad suinteresuotieji iš pirmų šaltinių sužinojo naujas Lietuvos bėdas. Į kuriuos tik kreiptasi, visi Lietuvą užjaučia ir pažada pagalbą. Tik taip būna, kad dažniau pažada, negu tą pagalbą išpildo.

• **LIETUVOS ATSTOVAS** Washington St. Lozoraitis, kalboje per radiją į Lietuvos žmones prisiminė, kad pasirinktas kelias į nepriklausomybę yra teisingas. Dabar reikia visų Lietuvos žmonių didelės vienybės ir didelio vleni kitiems pakantumo.

• **RAŠYTOJAS VYT. PETKEVIČIUS**, kuris yra lankešis JAV ir buvęs Clevelande, neseniai "Literaturnaja Gazeta" laikraštyje atspaudė pasikalbėjimą.

Kai paprastai, kada jis prakalba, tai savo oponentus vanaoja iš dešinės ir kairės. Šį kartą teko Sąjūdžiui, nevengiant ant dabartinių Sąjūdžio veikėjų papilti visaip spalvoto vandens, kaltinant demagogija ir iš Sąjūdžio išstumimo pirmųjų jo veikėjų. Tie kažin, ar dabartiniu laiku, kada vėl į Lietuvos kūną pradėjo vintis kalinėti Gorbačiovo-Ryžkovo ir jų padėjėjų rankos, ar tokie pasikalbėjimai dar labiau nepakenks Lietuvai?

Dar nervingiau buvo sutikta žinia, kad Vyt. Petkevičius, Gorbačiovo kvietimu, buvo Maskvoje. Esa, į Maskvą buvo iškviestas ir sovietinės komunistų partijos antrasis sekretorius Vladislovas Švedas, kuris Tarybos papildomuose rinkimus pateko į Tarybą. Vilniaus – Svenčionėlių rajone, kur lietuvių gyventojų tėra tik trečdalis.

V. Švedą Lietuvoje vadina aršiausiu Lietuvos nepriklausomybės priešu, bet Vyt. Petkevičius toks nėra. Gal čia jo tik toks "šumas" prieš tuos, kurių jis nemėgsta? Laikas parodys.

• **LAPKRIČIO** pabaigoje vyko trys svarbesni suvažiavimai. Tai – Šaulių Sąjungos, Visuomeninės Kultūros Draugijos Punske ir Liberalų Sąjungos.

Apie Lietuvos Šaulių Sąjungą jau keliais atvejais buvo nedraugiškai atsiliepta iš Gorbačiovo aplinkos. Bet mes, ir be anų blogų komentarų gerai žinom, kad tai patriotinė organizacija, o kol neturim savo kariuomenės ir šioks toks nusiramimas, kad ji gali greit atsirasti.

Sąjungos pirmininku išrinktas kaunietis Gediminas Jankus.

Visuomeninė Kultūros Draugija yra vienintėlė Lenkijos lietuvių jungtis. Ji turi kelis skyrius įvairiose

Mums rašo

DĖL DR. VYTAUTO
SKUODŽIO ATVIRO
LAIŠKO KARD. J.
BERNARDINI

Keistokai skamba atviras laiškas asmeniui laikraštyje, kurio jis neskaito ir kalboje, kurios jis nemoka ir nesupranta.

Ir iš viso, nors dr. V. Skuodžio atviras laiškas ir adresuotas kardinolui J. Bernardini, jis vieton to, kad didžiausią skaitytojų dėmesį nukreiptų ad rem – į reikalą, Amerikos katalikų bažnyčios hierachijos žinomą nusistatymą mažinti etnines parapijas ir bažnyčias ir šiuo atveju kard. J. Bernardini atsakomybę ir išpuolį prieš Bridgeporto lietuvių-katalikus uždaranant bažnyčią, kurių praktikuojamais pinigais ši bažnyčia buvo beveik prieš 100 metų pastatyta ir per tą laiką išlaikyta, jis priskiria lemiamą kaltę ad hominem – asmeniškai kardinolo padėjėjui kun. J. Šarauskui dėl jo (kunigo) intereso ir nusistatymo tą bažnyčią uždaryti ir pagal dr. V. Skuodį "jis tą savo nusistatymą įvykdė".

Tai turbūt pirmas katalikų bažnyčios istorijoje atsitikimas, kad jaunas kunigas, kad ir kardinolo padėjėjas, būtų įvykdęs bažnyčios uždarymą ir parapijos išformavimą, nes bažnyčią rengiamasi nugriauti. Kyla klausimas, kur buvo ir ką darė visa eilė lietuvių vyskupų, nesutramdę kun. J. Šarauską ir neįspėję kardinolą dėl jo klaidingo ir kardinolą klaidinančio nusistatymo.

Nėra abejonės, kad vi-

Nutarimai...

(Atkelta iš 3 psl.)

daus reikalus. Mūsų nuomone, kol tarybinė kariuomenė bus visiškai išvesta, jos statusas, taip pat ir socialinis kariškių bei jų šeimų narių aprūpinimas, turi būti nustatytas tarpvalstybiniais mūsų šalių ir TSRS susitarimais.

Mes siūlome TSR Sąjungai pripažinti Lietuvos, Estijos ir Latvijos nepriklausomybę ir nedelsiant pradėti tarpvalstybines derybas, siekiant nustatyti politinius ir ekonominius Baltijos valstybių ir TSRS santykius.

Bendrojo posėdžio pirmininkai:

V. Landsbergis Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas	A. Riutelis Estijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas	A. Gorbunovas Latvijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas
---	---	--

Vilnius, 1990 m. gruodžio 1 d.

siems lietuviams-katalikams yra labai skaudus šv. Jurgio bažnyčios, uždarymas, "kuri tapo visuotinai pripažintu lietuvių istorijos ir kultūros paminklu". Bet, negalime pamiršti ir tai, kad ir be kun. J. Šarauskio, gal ir per stropių ir per ištikimų pasitarnavimų kard. J. Bernardini uždaranant šv. Jurgio bažnyčią, buvo uždaryta ir visa eilė kitų lietuvių pastangomis pastatytų ir išlaikytų bažnyčių, kitur. Be to, galime būti tikri, kad jų bus uždaryta ir daugiau, jei nepasikeis Amerikos katalikų Bažnyčios hierarchijos nusistatymas mažinti etni-

kasias parapijas ir bažnyčias.

Dr. Vytauto Skuodžio spaudoje vieši, asmeniškai kun. J. Šarauskui kaltinimai, kaip žmogui ir kunigui, su visa eile neįrodytų jam skirtų epitetų kurių nedrįstu net pakartoti yra nepateisinami nei dr. V. Skuodžio, kaip Lietuvos tikinčiųjų teisių gynimo komiteto nario ir nei kaip krikščioniškos elgsenos principų gynėjo.

Vytautas Abraitis

KONKURSAS RELIGINIAM VEIKALUI

PREL. JUOZAS PRUNS KIS skiria premiją 5.000 dol. religiniam veikalui išleisti arba paremti krikščionybės idealus ugdantį projektą išsivijoje ar Lietuvoje.

RELIGINIS VEIKALAS arba jo vertimas gali būti skiriamas vaikams, jaunimui ar suaugusiems. Veikalas pasirašomas slapyvardžiu ir įdedamas atskiras vokelis su tikrąja autoriaus pavarde, adresu ir telefonu.

KRIKŠČIONYBĖS IDEALUS UGDANTIS PROJEKTAS būtų: suorganizuoti seminarą kateketams ar liturgistams; suruošti krikščionybės idealus ugdančius kursus jauniems vadovams; suteikti stipendiją religinio ugdymo studentui-ei, įsipaieigojusiems dirbti lietuviškoje parapijose ar panašūs projektai.

Konkurso medžiagą – religinį veikalą, ar tikslų projekto aprašymą, prašome siųsti Nek. Pr. Marijos Sėsėrim, 600 Liberty Highway, Putnam, Ct. 06260 iki 1991 metų rugsėjo 1 dienos. Premijų įteikimas įvyks 1991 spalio 27 dieną ir bus paskelbta spaudoje.

PROTOTYPE

METAL MODEL MAKERS HYD. PRESS
OPERATORS BINDER DEVELOPMENT
LASER OPERATORS

Clean, expanding, eastside shop has immediate openings for experienced individuals. We offer competitive wages, profit sharing A/C shop, and overtime.

OAKLEY INDUSTRIES INC.

Mt Clemens, Mich.

(313)-792-1261

(37-46)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIO** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti (216) 442-6810.

Lenkijos vietose, kur gyvena daugiau lietuvių, bet veikliausias skyrius yra Punske. Jos pirmininku išrinktas Eugenijus Petruškevičius.

Lietuvos liberalai jau senokai organizuojasi parlamente, bet iki šiol dar nebuvo išėję į platesnę veiklą. Šiam suvažiavime aptarė veiklą ir išrinko vadovybę. Jos pirmininku išrinktas parlamento narys Vytautas Radzvilas.

• **LIETUVOJE VEIKIA** organizacijų įstatymas. Jis matyt, nepalankus esamai sovietinei komunistų partijai. Gorbačiovas paskelbė, kad įstatymas negaliojantis. O V. Landsbergis atsakė, kad Gorbačiovas neturi galios tokius Lietuvos įstatymus sulaukyti.

• **SPARTINAMAS** Lietuvos Konstitucijos ruošimas. Projektas turi būti baigtas iki šių metų gruodžio 31 d..

• **MIN. PIRM. K. PRUNSKIENĖ** yra pradėjusi pertvarkyti Lietuvos vyriausybės sudėtį. Jau buvo pranešta, kad bus nauja žemės ūkio pramonės ir prekybos ministerija, bet po to nutilo. Lauksim naujų pranešimų.

IŠ NORVEGIJOS PRANEŠAMA, kad ten įsisteigęs Lietuvos informacijos biuras veikia lyg tai būtų Lietuvos atstovybė. Bet to biuro vedėjas Leonas Budas nusiskundžia, kad talkos ir pagalbos negauna iš jokio Lietuvos nepriklausomybę remti fondo. Kol kas tas besiplečias darbas gula tik ant jo vieno pečių.

• **IKI PIRMOS SOVIETINĖS** okupacijos Baltijos kraštuose veikė Agronomų sąjunga. Jai priklausė Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos agronomai.

Dabar toji sąjunga vėl atkurta. Į ją dabar dar kviečiami jungtis Švedijos, Danijos ir Olandijos agronomai.

• **BELGIJOS TRANSPORTO** vadovas tyrinėja Klaipėdos uosto galimybes taip paruošti, kad jis geriausiai galėtų patarnauti Lietuvai išeinant į pilną ekonominį savarankiškumą.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Mažoji Lietuva - nuo Lazdynėlių iki Balgos

Arch. Martynas Purvinas

Tapus lietuvininkų bendrijos "Mažoji Lietuva" šeimos nariu, parūpo geriau susipažinti su to nuteroto krašto užkampiais, pažiūrėti kaip šiandien atrodo prieš kelis ar keliolika metų regėtos vietos. Atsiradus progai, 1990 metų liepos mėnesį teko apkeliauti daug kam gal mažiau pažįstamą kraštą, dabar tapusiu Rusijos SFSR Kaliningrado sritimi.

Pradėjome kelionę su Kauno Žemaičių bendrijos nariais, pasišovusiais talkininkauti K. Donelaičio tėviškėje. Ten – buvusių Lazdynėlių vietoje – netruks atsisototi paminklinis akmuo su dailiu paminėjimo užrašu. Kol kas teko tam akmeniui pamato duobę kasti, išsikerojusias piktžoles kapoti būsimame atminimo parke tarp jaunučių ažuoliukų.

Deja, šiandien poeto gimtinė perdėm vaizdžiai rodo vargingą krašto būklę. Net ne karo mūšių metu, o pokariu ir ne per seniausiais, buvo išdraskyti visi senieji trobesiai, ten kažkada žėlę medžiai, tik plyną lauką palikus senos gyvenvietės vietoje. Vietos valdžiai K. Donelaičio atminimui paskyrus 4 ha žemės, toje dykroje iš Lietuvos atvykstantiems talkininkams tenka naujai medžius sodinti.

Padirbėjus Lazdynėliuose, talkos vadovas architektū-

ros mokslų kandidatas N. Kitkauskas (daugelį savo gyvenimo metų pašventęs K. Donelaičiui) nulydėjo mus į ganėtinai apleistą Trakėnų dvarą. Po viso to malonu buvo pasižiūrėti į Lietuvos jėgomis dailiai atstatytą Tolminkiemio bažnyčią, sutvarkytą kleboniją, ištirintą našlių namą. Visa tai žingeidiems skaitytojams turbūt jau žinoma iš spaudos ar vaizdų. Belieka tik paminėti, kad tą nedidelę tvarkos salelę supa niauriai varginga ir apsileidusi gyvenvietė, taip besiskirianti nuo to, ką Lietuvoje esame įpratę matyti.

Toliau kelionę tęsėme abu su žmona, nuo Tolminkiemio nusigaudami iki Karaliaučiaus. Ypač nustebino mus užmiesčio vaizdas. Tarp miestų driekėsi didžiuliai plyni plotai, kur nė žymių nebuvo prieš keliolika metų regėtų vienkieminių ar kaimelių. Anuomet tie jau buvo apnykę, daug kur griuvėsiai matydavosi. Dabar tie plotai, atseit, sukultūrinti, nušluojant senąsias gyvenvietes bei pastatus. Kai kur gali nuvažiuoti kelis ar net keliolika kilometrų, taip ir neišvydęs seniau įprasto raudono čerpių stogo. Kitur senų būstų vietas dar žymi nuošaliau buvę seni medžiai, bet dažniau telieka stebėtis, kad regimas vaizdas visai nebepanašus į sename žemėlapyje telikusį.

Galima tik spėlioti apie tokias krašto tuštėjimo bei buvusio gyvenimo likučių šlavimo priežastis – tai vis gretimos didžiosios valstybės paslaptys. Rodo tas ir tenykštį ūkio žlugimą. Antai, vietinis žmogus pasakojo, kad Stalupėnų pusėje vienas senas kaimas visai tuščias stovi – pokariniai atvykėliai bei jų vaikai į miestus išsibėgiojo, sovietinėms sąlygom nebeuorėdami žemę dirbti. Jutome ir tai sistemai taip būdingą propagandiskumą – uoliausiai buvo ištuštinti plotai pagal pagrindinius kelius, o atokesnėse vietose dar pamatėme ir nemažą praeities liekanų.

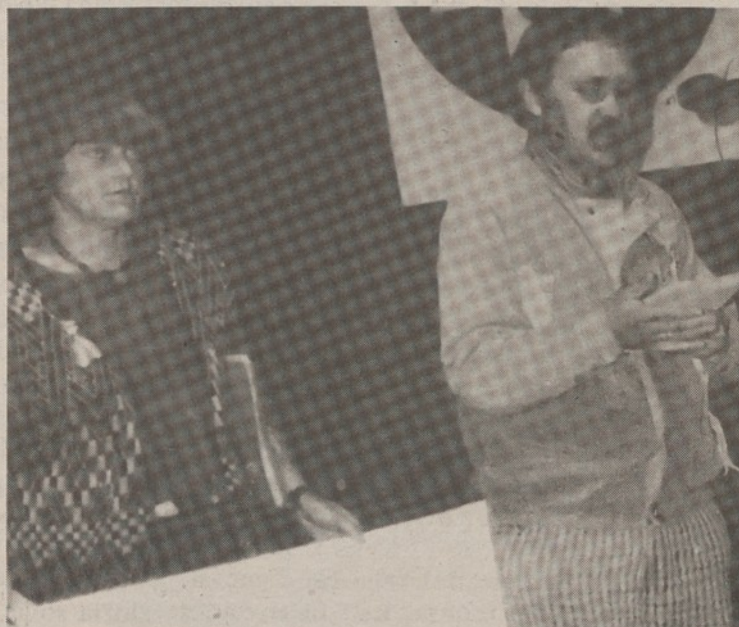
Daugelis pravažiuotų miestų pokario metais savaip supanašėjo. Visus supo prastų standartinių daugiaaukščių namų kvartalai, savo išvaizda nieko bendro su šiuo kraštu neturintys. Miestų centruose dar matėme daugiau ar mažiau dailių senovinių pastatų (neblogai prižiūrimų reikšmingesnėse aikštėse bei gatvėse ir apleistų – pakraščiuose). Tačiau visur tarp jų pakako išsprastų sovietinių gremėzdiškų "dėžių", kartais pabrėžtinai rusiškos išvaizdos statinių, o ir tuščių tarpų nugriovimų vietoje. Užtat visur švietė didžiuliai idėjiniai lozungai, gremėzdiški pokariniai paminklai. Nuo to Lietuvoje jau spėjome atprasti, tad pasijutome lyg kelis metus praeities sugrįžę.

Atskirą rašinį tektų skirti to krašto sostinei, kur senovinių Karaliaučių vis labiau stelbia neišvaizdusis Kaliningradas.

Iš ten pasukome šiaurėn į Gilijos kaimą. Pakeliui maloniai stebino senųjų pastatų bei gyvenviečių gausumas. Gal šias vietas mažiau palietė karas, gal ir pokaryje čia noriau kūrėsi atvykėliai, suvilioti Kuršių marių artumu. Toks atradimas mums tapo malonia staigmena. Mat kaip tik pamaryje ilgiausiai buvo išsilaikę lietuvių židiniai ir šio krašto pastatuose tas atsispindėjo. Tad būtent šioje vietoje dar galėsime daugiau aptikti Mažosios Lietuvos kultūros atspindžių.

Tolstant nuo didesnių miestų, tapome vis labiau pastebimi įtarių vietos gyventojų.

Net ir malonus senukas, nuspėjęs atvykėlius, supratingai pareiškė: "Žinau, jūs čia atvykote savo fašistinių

Architektas Martynas Purvinas, šio straipsnio autorius, kartu su žmona arch. Marija Purvinienė dalyvavo II-jame Lietuvininkų susiėjime Klaipėdoje, kur skaitė rezoliuciją dėl Silutės raj. tyrinėjimų. Architektė M. Purvinienė padarė pranešimą apie duomenų moksliską rinkimą apie evangelikų konfesijos bažnyčias. Martynas Purvinas yra architektūros mokslų kandidatas, Lietuvos statybos ir architektūros tyrimo instituto mokslinis bendradarbis, lietuvininkų organizacijos "Mažoji Lietuva" šeimos narys.
O. Serapino nuotr.

reikalų tvarkyti". Taip pajutome tame krašte tebetvyrančią 50-ųjų metų dvasią, aršios antilietuviškos propagandos pasekmes, daugumos tenykščių žmonių (geležine uždanga kruopščiai dengiamų ir nuo pasaulio, ir nuo atgimstančios Lietuvos) nesugaudymą.

Galop pasiekėme puikų Gilijos kaimą – vėlgi atskiro aprašymo nusipelnantį. Čia prasidėjo naujasis mūsų kelionės tarpsnis. Mat tame kaime savo vasarvietę įsirengęs šiauliškis dailininkas Eduardas Juchnevičius (žinomas ir savo literatūriniais darbais) ėmėsi organizuoti tolimą plaukimą iš Gilijos į Balgos pilį Žalgirio mūšio metinės pažymint. Jo suburta trylikos žmonių bendrija po visokių trukdymų – taip būdingų tenykštei betvarkei – galop išplaukė samdytu žvejų laiveliu į tą nemenką žygį.

Paragavę Kuršių marių stačių bangų, toliau plaukėme Nemunynu bei garsiuoju Priekagrabe – Fridricho kanalu, nuo Gilijos upės iki pat Deimenos einančiu. Kelionės metu teko dar kartą pripažinti, kad nors Rytprūsių valdovai ir labai mūsų tautą skriaudė, tačiau savo ūkį pavyzdinčiai tvarkė. Ligi šiol tebestovi daugumas taip kapitališkai įrengto kanalo įrenginių, tik kai kur palopytų naujosios valdžios. Tik judėjimas kanalu sumenko – nebeplaukia ten kaip senovėje vilkstinės baržų ir sielių iš Lietuvos į Karaliaučių. Abi pusės kanalo dar likę nemažai senų sodybų, įdomių statinių. Dar daugiau jų sunykę. Įdomu buvo stebėti ir visokių kultūrų atspindžius tos vietos architektūroje: Lietuvininkų trobos mainėsi su vokiško, austriško ir kitokio pavidalo statiniais. Užtat beveik ne-

buvo pakarinių statybų – nauji gyventojai sutilpo rastuose trobesiuose.

Užtat naujų statybų prisižiūrėjome Labguvoje (dabar Polesku vadinamoje). Gero, kai apnykęs ir vis dar tebegriaunamas miestas be jokios atodairios prikaišiotas prastų pokarinių statinių, papuoštas privalomu didžiojo vado paminklu. Liūdnai atrodė ir senoji Labguvos pilis, dabar jau gamykla tapusi po visokių perdirbinėjimų. Vėl rėžė akį puošnių senų pastatų ir prastų sovietinių "dėžių" derinys, ryškiomis slaviškom spalvomis išmarginta tradicinė architektūra. Vėl visokiausių žmonių sutikome – ir malonių, ir abejingų, ir puolusių bartis, kai mes tarpusavyje lietuviškai sušnekome – atseit, privalome tame krašte vien rusiškai šnekėti. Išsikalbėjus, kai kas prisipažino, kad nejaukiai jaučiasi greta svetimą kalbą girdėdami – gal ką negero tie kitataučiai šneka. Deja, toks, lyg kokio kalėjimo prižiūrėtojo ar seklio, įprotis daugeliui nuo mažumės tenai įdiegtas.

Iš Labguvos išplaukėme Deimena prieš srovę. Nuo marių nutolus vėl pasigedome kaimų ir sodybų pakrantėse. Kai kur daugelį kilometrų plaukdavome lyg kokio laukinio Sibiro upe, vien žalumynus aplink matydami. Išlipę krantan tuoj aptikome pastatų liekanas, kažkada ten virto virusio gyvenimo likučius. Teliko baisėtis senoka kirtavieta – ten paliktais gal metriniais kelmiais ir daugybe pūvančių rąstų. Ir toliau plaukdami tematėme paupio šienaujamose lankose paliktus, dažno lietaus drenamus šieno ritinius. Pamanėme, kad Lietuvoje tą žūstantį turtą bent jau sau pa-

(Nukelta į 6 psl.)

Šieno gabenimas per Kuršių marias.

Mažoji Lietuva...

(Atkelta iš 5 psl.)

griebtų koks apsuksnis kaimietis. Gi tame krašte tas turtas taip ir nyksta – nei žmonėms, nei valstybei nereikalingas. Kraupiu to ištuštėjusio krašto simboliu pasirodė mūsų sutiktas skenduolis – gal jau daugelį dienų pasroviui plaukiąs, niekam netrukdam jo ramybės.

Netvarkingomis pakrantėmis mus pasitiko Tepliuva (dabartinis Gvardeiskas). Neblogai išlikusią senąją miesto dalį vėl gadino vis tos pačios "puošmenos" – prasti pokariniai pastatai, pretenzingi monumentai. Savaip paguodė tenykštės bažnyčios likimas – ji ten nebuvo visai nugriauta, o perestroikos metais netgi paversta cerkve.

Dykrų prisiziūrėjome ir žemyn Priegliumi plaukdami. Ir tose pakrantėse šiaudien kur kas daugiau buvusio gyvenimo liekanų, nei tebegyvų sodybų ir gyvenviečių. Per tas dešimtis kilometrų tematėme vieną likusią raudonplytę bažnyčią – tiesa, pararusią bokštą ir savo paskirtį.

Dar per kelioliką kilometrų nuo Karaliaučiaus nosį ėmė riesti nemenka smarvė. Neiškart ir susigaudėme, kad tą "aromatą" skleisdžia Priegliaus vanduo – netgi priemiestyje jau labai užterštas. Sustoję, sutikome patenkintą senuką, po meldynus braižantį ir rankomis gaudantį nemenkas, tik jau visai apsvaigusias, žuvis. Tokiu "delikatesu" nedrįsime susižavėti.

Gerokai nustebino daugybė anksčiau neregėtų naftos siurbimo bokštų. Niūriai pajaukavom, kad gal didžioji valstybė nebesitiki to krašto sau išsaugoti, tai bent bando visus syvus iš jo išsiurbti.

Priartėjus prie Karaliaučiaus, plaukėme jau lyg kokios dvokiančios smalos upe, vis naujų spalvų atmatomis papildoma. Tas didmiesčio palikimas mus dar ir Aistmarėmis toli lydėjo, dar fabrių kūmais padabintas.

Vengdami didokų marių bangų, plaukėme ne tiesiog link Balgos, bet saugesniu Karaliaučiaus kanalu. To įrenginio bei senojo uosto mastai vėl privertė pagarbiai prisiminti krašto ūkinės veiklos apimtį. Dar gerai išsilaiškė ir daug senovinių medinių polių, tvirtinusių kanalo pakrantes, anais laikais pasodinti miškeliai dirbtinėje nerijoje, tebesaugančioje farvaterį nuo bangų.

Taip pamatėme tai, ko tomis dienomis neišvydo Vakarų turistai. Kaip tik tada Karaliaučiaus Sovietas buvo paskelbęs miestą atviru – prieinamu užsieniečiams, į miestą jau buvo pasukę jūrų lai-

NEDŽIUGINKIME LIETUVOS OKUPANTO...

Nuo seno imperatoriai, diktatoriai, okupantai laikosi dėmesio kurį dar Roma buvo suformulavusi: "Divide et impera": skaldyk ir valdyk. Nickas Maskvos, niekas Lietuvos okupanto taip nedžiugina, kaip mūsų susiskaldymas, tarpusavės grumtynės. Mūsų nedidelės tautos jėgos nėra gausios ir būtų perdidelis liuksusas jas dar eikvoti tarpusavės grumtynėms.

Lietuva, besiverždama į

neris su vakarų vokiečiais. Tačiau pasirodė, kad dar 1917 metais propaguotas obalsis "Visa valdžia sovietams" ir šiandien negalioja toje didžiojoje valstybėje. KGB, armija ir kiti pasakė "ne!" ir tiems turistams teko namo pasukti, dažnam nebepamačius savos gimtinės.

Gal ir gerai, kad tie išeiviai tuomet neišvydo Balgos, į kurią nusigavome po visokių nuotykių. Ten vėl apėjome karo metais sugriautą vokiečių pilį, pabuvom spėjamoje prūsų pilyje – dabar visai brūzgynais užaugusioje. Sutikti vietiniai vaikučiai netruko paaiškinti, kad čia nuo senovės rusai su vokiečiais kariavę. Taip vis tebeveikia dar Stalino laikais paleista propagandinė mašina, tebeaiškinanti apie "tikrąsias rusų žemes Rytprūsiose".

Liūdna buvo stebėti nežmoniškai išdarytus bažnyčios ir gyvenvietės griuvėsius. Pasibaisėjome išvydę didžiasias kapines, kur kiekvieno palaidojimo vietoje žiojėjo duobė, o aplink drakėsi iškasti palaikai. Stulbino ir tas niūrus tvarkingumas – buvo iškastas būtent kiekvienas kapas – duobė prie duobės glaudėsi. Simbolišku pasirodė 1990 metų pavasarį pastatytas kiek propagandinis paminklėlis ties kapinėmis: nors jo lentoje visom trim (lotynų, vokiečių ir rusų) kalbomis buvo įrašyta "Ilsėkitės ramybėje", tačiau pats betoninis kryžius jau buvo perskeltas koku įnagių.

Netrukus sutikti ir tokių darbų vykdytojus. Po griuvėsius šmirinėjo keliolika vietinių paauglių, ginkluotų laužtuvais ir kastuvais. Jie uoliai daužė likučius, džiaugsmingai šūkalojo aptikę kokią blizgančią koklio šukę – gal ten auksas būsiąs. Kraupiai atrodė tas jų entuziazmas, tas beatodairiškas senovės liekanų naikinimas – jokių moralinių skrupulų nesaistomas. Ta scena taip ir liko savotišku Mažosios Lietuvos likimo įvaizdžiu, priminė begalinę istorijos ratą, kai vis naujų barbarų gaujos užpuлдavo ir nusiaubdavo kažkada klestinčias civilizacijas.

laisvę, būdama dar vis mindžiojama maskolių batų, kontroliuojama jų įvestų stambių igulų ir KGB, pergyvena kritišką laikotarpį. Visų mūsų negausių jėgų sukonzentravimas laisvės kovai yra būtinas kaip pačioj Lietuvoj, taip ir išeivijoje. Nuoširdžiai jauskime, kad kaip Lietuvių Bendruomenės, taip ir Vliko vadovybėje yra žmonės, kurie Lietuvą myli, kurie nori Lietuvai laisvės, kurie negaili tam reikalui aukoti savo jėgas ir laiką bei poilsį, kurio jie yra užsitarnavę po ilgo profesinio darbo. Jeigu yra skirtumų metoduose, jeigu pasitaiko klaidų, tai jas galima išsiaiškinti laiškais, telefonais, posėdžiais, tą galima išdiskutuoti seimuose, posėdžiuose, bet viešai kitiems baksnoti tai tik ėjimas į talką okupantui.

Man gyvai prieš akis stovi pasakojimas apie du patriotų japonų, kurie dėl kokio dalyko taip susiginčijo, taip susigrūmė, kad net pradėjo tarp savęs muštis. Kažkas pakvietė policiją. Pamatę policininką, jie tuoju susustojo ir jo klausinėjami aiškinosi, kad – ne, jie nekovoja. Esą, mes gyvename geruoju. Taip ir mūsų nesutarimai tepaliekia mūsų tarpe, nedžiuginant Maskvos ir visiems dirbant pagal išgales bendrą laisvinimo darbą Lietuvos labui.

Visi turime būti realistai, prisimindami lotynų patarlę: "Quidquid agis, prudenter agas et respice finem": Ką tik darai, daryk protingai ir pramatyk pasekmės, galą. Labai aišku, kad dėl vieno ar kitų mūsų prieš kiti kitą burbuliavimo neužsidarys nei Vlikas, nei Bendruomenė. Tai kam mums dar džiuginti okupantą ir liūdinti savo brolius tėvynėje skardinantis su vieni kitų neapykanta, vieni kitų murkdymu? Dirbkime visi, ką galime, kad ir kiek kitais būdais taikydami atgauti laisvę mūsų tautai. Kai pilnai atgausime Lietuvos nepriklausomybę, kai susilauksime laisvųjų tautų pripažinimą, kai maskoliai išvesdavo igulas ir KGB iš Lietuvos, tada galėsime laisviau demokratiškoje dvasioje savo ėjimus padiskutuoti.

Taip pat ir kas liečia Ameriką. Ne visi prezidento, nei dabartinės adminis-

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 50-TOJO SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO

1990 m. spalio 13 d., CHICAGOJE, ILLINOIS

Rezoliucijos

1. Suvažiavimas sveikina JAV Prezidentą G. Bush už jo tęsimą Lietuvos okupacijos nepripažinimą ir prašo pripažinti demokratiniams išrinktą Lietuvos Respublikos vyriausybę.
2. Suvažiavimas sveikina demokratiniams išrinktą Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir jos sudarytą vyriausybę ir linki ryžtingai siekti Lietuvos Nepriklausomybės.
3. Suvažiavimas dėkoja visiems senatoriams ir kongresmanams, palaikantiems Lietuvos Nepriklausomybės įgyvendinimą, kuris buvo ir yra pagrindinis Amerikos demokratijos principas.
4. Suvažiavimas ragina Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius ir veikėjus kreiptis į savo senatorius ir kongresmanus, kad jie remtų visus išskylančius Lietuvos reikalus ir humanitarinę paramą Lietuvai.
5. Suvažiavimas linki, kad Lietuvos Valstybės 1918 m. vasario 16 d. deklaracija būtų mūsų pagrindinis laisvės simbolis tiek Tėvynėje, tiek mūsų išeivijoje.
6. Suvažiavimas ragina Lietuvos Respublikos vyriausybę ir laisvajame pasaulyje esančius mūsų veiksmus visais būdais siekti tarptautinėje plotmėje, kad Mažoji Lietuva (dabartinė Kaliningrado sritis) keltųsi drauge su visa tauta bendroje nepriklausomoje Lietuvos valstybėje.
7. Suvažiavimas kviečia visas pozityvias jėgas koncentruotis siekiant Lietuvos Nepriklausomybės.
8. Suvažiavimas pasisako už dabartinę VLIKo veiklą ir kviečia jungtis į vispusišką jam paramą.
9. Šiuo metu BALFAS, tęsdamas savo veiklą, užmezgė ryšius su Lietuvos Tremtinių sąjunga ir Politinių Kalinių draugija Lietuvoje ir skiria didžiausią rūpestį sergantiems seneliams ir vaikams Lietuvoje. Suvažiavimas kviečia ir toliau vieningai ir gausiai remti BALFą.
10. Suvažiavimas įpareigoja ALTo pirmininką prašyti Lietuvos atstovą Washington, D.C. min. St. Lozoraitį, sukviesti veiksmų konferenciją skirtą politinei koordinacijai.
11. Suvažiavimas dėkoja Amerikos Lietuvių Tarybos pirminkui inž. Grožvydui Lazauskui, visiems valdybos nariams ir ALTo skyriams už atliekamus darbus Lietuvos laisvinimo veikloje.

REZOLIUCIJŲ KOMISIJA: Viktoras Naudžius, pirm., Zuzana Juškevičienė, Vytautas Kasnūnas, Antanas Mažolka, Algis Regis, dr. Algirdas Statkevičius.

tracijos ėjimai mums prie širdies, bet vis dėlto ši galinčiausia pasaulio valstybė daug padarė ir daro dėl mūsų. Tik prisiminkime Amerikos Balsą, kurį savo milijonais išlaiko Amerika. Be jo, maitinama vien okupanto informacijų priemonėmis Lietuva būtų pasilikusi "tamsi ir juoda". Kai okupantas savo spaudoje, televizijoje, radijo programose, organizacijose žlugdė mūsų tautoje, ypač priaugančioje kartoje, laisvės troškimus ir viltis. Amerikos Balsas pasiliko labai svarbus gaivinantis informacijų šaltinis Lietuvos žmonėms. Tą didelį vaidmenį suvaidinusi "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", tas pagrindinio didysis Pabaltijo leidinys, nebūtų tiek daug pasiekęs, jeigu jos informacijų nebūtų pertiekęs Amerikos Balsas, kuris Lietuvos reikalus palaiko ne vien lietuviškoje programoje, bet ir daugelio kitų

tautų kalbomis.

Teko stebėti Helsinkio susitarimą pasirašiusių valstybių pasitarimus Madride, Vienoje ir būti liudininku, kaip Amerikos delegacija gina Lietuvos reikalus.

Mūsų diplomatinio postų pripažinimas, rezoliucijos Kongrese, Lietuvos nepriklausomybės minėjimas JAV Atstovų Rūmuose ir Senate bei daugelis kitų dalykų mums labai svarbūs reikšmingi. Turime už tai pasilikti dėkingi JAV-bėms.

Žinoma, išlaikant širdy už tai dėkingumą, visada galima prašyti, ieškoti daugiau, bet taktiškai, su pagarba ir padėka už tai, ko jau susilaukėme.

Prel. dr. Juozas Prunskis

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

Aštuntasis teatro festivalis

Antanas Juodvalkis

Aštuntasis teatro festivalis įvyko 1990 m. lapkričio 15-18 d.d. Jaunimo centre, Chicagoje. Festivalį ruošė JAV LB kultūros taryba, pirmininkaujama Dalios Kučėnienės, o organizacinį darbą atliko specialus komitetas, vadovaujamas Kultūros tarybos vicepirm. Nijolės Martinaitytės. Šis festivalis vyko ne įprastam Padėkos Dienos savaitgalyje, bet viena savaitė anksčiau. Dirbantiesiems sudarė sunkumų atsipalaiduoti nuo kasdieninių darbų ir dalyvauti spektakliuose.

Festivalyje dalyvavo penki teatro vienetai: du vietiniai – Vaidilutė ir tik šiam tikslui susidariusi grupė, pasivadinusį Chicagos lietuvių teatru ir trys atvykę iš tolimų vietovių – Toronto Aitvaras, Hamiltono Aukuras ir Los Angeles Dramos Sambūris.

ŠALTALVIS

Festivalis pradėtas lapkričio 15 d. (ketvirtadienį) 7:30 val. vak., Kosto Astrausko vienaveiksme drama ŠALTALVIS, režisuotas Juozo Ivanausko, atkakusio iš Lietuvos ir jau kuris laikas prisilaikančio Čikagoje. Šaltkalvyje tėra tik du aktoriai – šaltkalvis (Vytautas Juodka) ir jo žmona (Laima Šulaitytė-Day). Veikale vaizduojama Dr. Vinco Kudirkos paminkle įrašytą, jo sukurtą himno, žodžių išskirtimas. Veikaliukas trumpas, bet gili mintis ir šaltkalvio pergyvenimas, jaučiant padarytą nusikaltimą, nors gerai nesupranta išskirtų žodžių prasmės.

Dekoracijos minimalios, vaizduojančios XX amžiaus pradžios paprasto darbininko patalpas. Kibiras vandeniui, dubuo nusiprausti, stalas, suolas ir kiti rakandai. Veiksmas vyksta prieš šimtą metų žibalinių žibintų (liktarnų) gadynėje. Veikalui išryškinti panaudojo įvairius scenos

efektus – garsą, žodžius, dainas ir kt. Veikalas sunkus, girto žmogaus svaichiojimus sunku suprasti, bet abu aktoriai savo vaidmenis atliko be priekaištų. Programoje pažymėta dailininkė Ada Sutkuvienė, tik neaišku ar programos ar ir dekoracijų kūrėja.

AMERIKA PARTY

Antrą festivalio dieną, lapkričio 16 d. 7:30 v.v. Jaunimo centre, Čikagoje, lietuvių teatras VAIDILUTĖ, pasirodė su A. Vilkutaičio–Keturakio trijų dalių komedija "Amerika partyje", režisuota

to paties režisieriaus Juozo Ivanausko. Veikalas vienas iš pačių seniausių, vaidintas beveik prieš šimtą metų ir tuo laiku buvo labai populiarus. Šiuo metu tokių apgavikų beveik nepasitaiko. Veikalo turinys nesudėtingas ir pritaikytas kaimo daržinės scenai. Aktoriai: Bekampis – Edis Šulaitis, Bekampienė – Aldona Pankienė, Agota, jų duktė – Giedrė Griškėnaitė – Gillespie, Vincas ir piršlys – Sigitas Gudis, Faibčikas – Bronius Fabijonas, piemenukas – Daiva Viktoraitė. Dailininkė Ada Sutkuvienė.

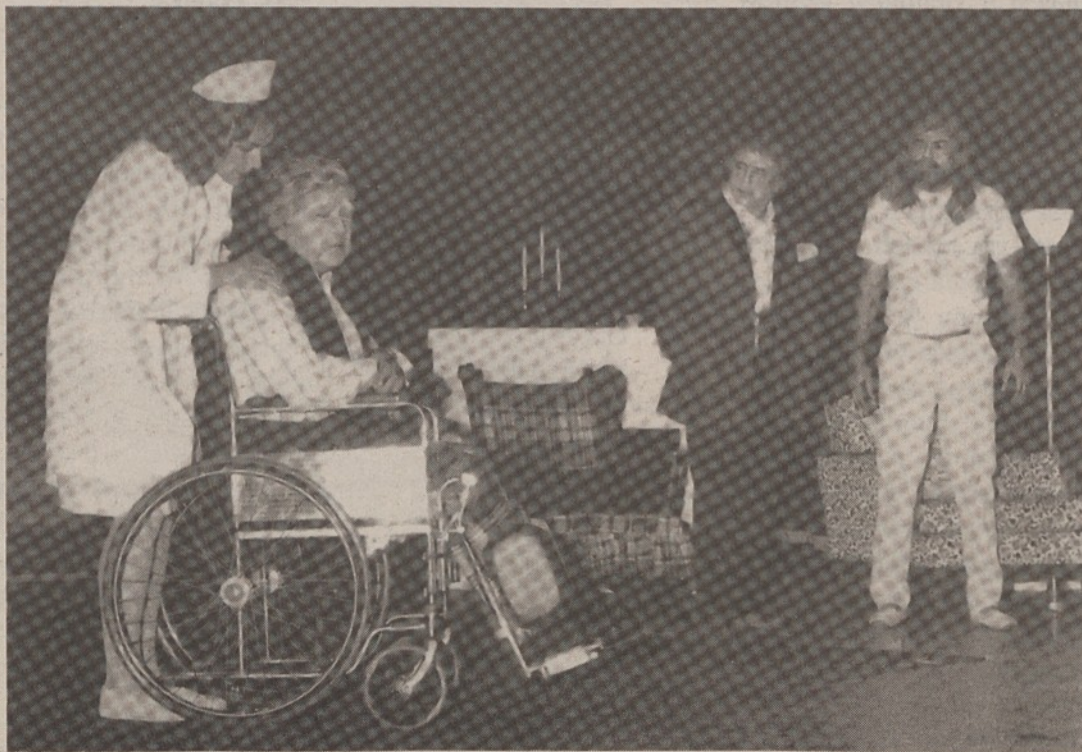
Nors veikalas "Amerika

Vytautas Teseckas ir Marija Kalvaitienė vaidina "Bubulį ir Dundulį".
D. Variakojytės nuotr.

Aldona Totoraitienė ir Algirdas Kynas veikale "Aukštadvaris".
D. Variakojytės nuotr.

Sigutė Mikutaitytė-Lownds, Vincas Dovydaitis, Antanas Kiškis ir Fredas Prišmantas veikale "Žmonės ir Beržai".
J. Tamulaičio nuotr.

Aktorius Vytautas Juodka veikale "Šaltkalvis".
J. Tamulaičio nuotr.

party" vadinamas komedija, bet juoktis neteko, o pabigoje publika jaudinosi dėl aktorės Giedrės užkeltos ant 10 pėdų kopėčių ir baiminosi, kad ji nenukristų, nes kiti aktoriai landžiojo tarp kopėčių, dainuodami Pelėdą ar Gaidelį. Drąsi aktorė.

"Vaidilutės" valdybą sudaro: dr. Petras Kisieličius (pirm.), Eduardas Šulaitis, Irena Tiknienė, Audronė Užgiriienė ir Ona Šulaitienė.

Prie "Vaidilutės" yra prisiglaudusi "Šaltkalvio" vaidintojų grupė.

AUKŠTADVARIS

Šeštadienį (lapkričio 17 d.) buvo du spektakliai – 2 v.p.p. ir 7:30 v.v. Pirmiausia Toronto "Aitvaras" parodė Vytauto Alanto trijų veiksmų dramą AUKŠTADVARIS, režisuotą Elenos Dauguvietytės–Kudabienės ir Aldonos Dargytės–Byszkiewicz.

Veiksmas vyksta dvare ir senojo dvaro savininkė Žymantienė yra susirūpinusi Aukštadvario likimu, nes sūnus Vincas neturi įpėdinių. Bet kokia kaina Aukštadvaris turi likti Žymantų rankose.

Veikėjai: Vincukas Žymantas – Lukas Giniotis, Petras Jurksys – Stepas Ramanauskas, Morta Žymantienė – Aldona Dargytė–Byszkiewicz, Vincas Žymantas – Algirdas Kynas, Izidorius Jackūnas – Vytautas Taseckas, Viktoras Jackūnas – Vytautas Štuikys, Mykolas Žymantas – Benius Tarvydas, Julė Lapėnaitė – Lina Mocutė ir Irena Žymantienė – Aldona Totoraitienė.

Geros dekoracijos, aktorių pasiruošimas ir kalba gera, veikalo turinys artimas ir išsivijai, kai kalbama Lietu-

voje apie žemės grąžinimą savininkams.

"Aitvarui" vadovauja šie teatralai: Aldona Dargytė–Byszkiewicz (pirm.), Vytautas Štuikys, Maria Dambaras, Algis Kynas ir Petras Jurėnas.

BUBULIS IR DUNDULIS

Šeštadienio vakare, Antano Rūko 3-jų veiksmų komediją (programoje įrašyta, kaip linksmas nutikimas), atvežė Hamiltono AUKURAS. Tai tikrai smagus veikalas, verčias žiūrovą pasijuokti ir kartu susimastyti. Buvę geri kaimynai ir bičiuliai, dėl vieno bičių avilio taip susipyksta, kad nenori vienas kito matyti ir kalbėti. Net ir vaikams uždraudžia bendrauti, kurie yra įsimylėję ir neboja užtarų bei draudimų.

Veikėjai: Bubulis – Algis Ulbinas (gavo žymenį), Radasta – Ona Stanevičiūtė, Rožė – Marija Kalvaitienė, Dundulis – Kęstutis Kalvaitis, Dobilas – Matas Stanevičius, Agulė – Elena Dauguvietytė (gavo žymenį), Girdžius – Simas Kamas, Tarulis – Benius Tarvydas, Šalteknis – Vyt. Taseckas. Režisavo Elena Dauguvietytė–Kudabienė, kuriai už 40 metų teatrinę veiklą – režisūrą ir vaidybą, komisija paskyrė išskirtiną žymenį. Scenos priežiūra Kazio Mikšio, grimas Stasio Ilgūno.

Tai vienintelis veikalas, kur žiūrovai juokėsi ir džiaugėsi smagiu vakaru.

Aukuro vadovybė: Elena Dauguvietytė–Kudabienė, Kazimieras Mikšys, Marija Kalvaitienė ir Antanas Mišelga.

(Nukelta į 8 psl.)

Teatro festivalis...

(Atkelta iš 7 psl.)

ŽMONĖS IR BERŽAI

Pagaliau atėjo ir sekmadienis, lapkričio 18-oji, pasukutinė teatro festivalio diena ir Los Angeles dramos Sambūrio atvežtoji Birutės Pūkelevičiūtės 3-jų veiksmų drama "Žmonės ir Beržai" pasirodė Jaunimo centro salėje.

Veikalo turinys naujas, veiksmas vyksta Wisconsin valstijoje praturtėjusio išeivijos lietuvio Martyno Vaičio (Vincas Dovydaitis) sodyboje – Beržore. Paežerės gražią sodybą, apaugusią puikiais beržais, paliejęs savininkas nori pavesti tam, kuris myli gamtą ir nenori sužaloti natūralaus jos grožio. Žentas sąmokslauja, norėdamas gauti moterų pritarimą ir sodybą paversti vasarviete su daugeliu vasarotojų. Tuo tarpu pasiranda dingęs ilgaplaukis sūnus, džiaugiasi natūralia gamta ir griežtai priešinasi svainio užmačioms. Tėvas keičia testamentą ir sodybą paliečia sūnui.

Veikia: Martynas Vaitys – Vincas Dovydaitis, Eugenijus Vaitys – Fredas Prišmantas, Irena Grigaitienė – Ramunė Vitkienė, Bruna Grigaitis – Antanas Kiškis (laimėjo medali) Rožė Baužienė – Viltis Jatulienė, Vaiva Stankūnaitė – Sigutė Mikutaitytė-Lownds (gavo medali).

Režisūra, dekoracijos ir kostiumai Petro Maželio. Režisieriaus pad. Ema Dovydaitienė, apšvietimas Vidos Momkutės, scenos technika Aloyzo Pečiulio.

Dramos Sambūrio valdyba: pirm. Vincas Dovydaitis, vicepirm. Algis Raulinaitis, izd. Kazys Šakys, sekr. Vytautas Zelenis ir Alma Prišmantienė, reikalų vedėja Ema Dovydaitienė.

ŽYMENU ĮTEIKIMAS

Po visų penkių spektaklių, sekmadienio 6 v. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje, įvyko vakarienė ir žymenų įteikimas. Vakarienę pradėjo komiteto narė Joana Krutulienė, pasveikino susirinkusius ir programai vesti pakvietė komiteto pirm. Nijolę Martinaitytę. Pirmininkė pasidžiaugė gerai praėjusiu teatro festivaliu, dėkojo teatrams, komiteto nariams ir talkininkams už pasiaukojimą ir rūpestį puoselėjant lietuvių kultūrą.

Vertinimo komisiją sudarė: Janina Marks (pirm.), Beatričė Kleizaitė-Vasaris, Vincas Lukas, Petras Petrutis ir Juozas Raudonis. Vertinimo komisija žymenis paskirstė taip: aktolei SIGITAI MIKUTAITYTEI-LOWND S, už Vaivos vaidmenį "Žmonės ir Beržai" (Los Angeles

Sambūris) ir ELENAI DAUGUIETYTEI-KUDABIEN EI už Agulės vaidmenį "Bumbulis ir Dundulis" (Hamiltono Aukuras). Aktoriams ALGIUI ULBINUI, už Bumbulio vaidmenį (Bumbulis ir Dundulis) ir ANTANUI KIŠKIUI, už Bruno Grigaičio vaidmenį "Beržai ir Žmonės" (Los Angeles Sambūris). Premiją gavo ir debiutujanti aktorė LINA MOCKUTĖ, už Julės vaidmenį "Aukštadvarėje". Veikalo "Žmonės ir Beržai" režisierius PETRAS MAŽELIS gavo net tris premijas: už režisūrą, dekoracijas ir pastatymą. Vertinimo komisija išskirtiną premiją paskyrė Hamiltono AUKURO režisieriui ELENAI DAUGUIETYTEI-KUDABIEN EI už jos ilgametę sėkmingą teatrinę veiklą.

Nebuvo pamiršta ir šio teatro festivalio komiteto pirm. NIJOLĖ MARTINAITYTĖ, už jos sėkmingas pastangas, suburti lietuviškus teatrus. Jai medali įteikė JAV LB Krašto valdybos pirm. dr. Antanas Razma.

Kultūros tarybos pirm. Dalia Kučėnienė pasveikino premijų laimėtojus, padėjo vertinimo komisijai už pastangas atrinkti ir įvertinti aktorius bei pastatymus. Kartu pareiškė ir nusivylimą, kad jos nuomone, vienas geras aktorius buvęs nepastebėtas. Tokia jos pastaba sulaukė komisijos reakcijos. Suprantama, valia kiekvienam turėti savo nuomonę, kitokią negu vertinimo komisijos.

Susumuojant paskirtas premijas, daugiausia jų gavo Los Angeles lietuvių dramos Sambūris – P. Maželis 3, Sigutė Mikutaitytė ir Antanas Kiškis (viso 5), Hamiltono AUKURAS – Elena Dauguvietytė, kaip aktorė ir už ilgametę teatrinę veiklą ir Algis Ulbimas (viso 3) ir Toronto AITVARAS – Lina Mockutė.

Sprendimas yra vertinimo komisijos, o mes galime įvairiai galvoti, bet kito kelio nėra. Reikia sutikti su komisijų sprendimais ne tik šiuo atveju, bet ir kitais atvejais, nors visų nuomonės nevisada sutampa.

Festivaliui ruošti komitetą sudarė: pirm. Nijolė Martinaitytė, nariai – Vanda Aleknienė, Petras Aleksa, Joana Krutulienė, Ramunė Kubiliūtė, Zigmas Moliejus, Halina Plaušinitienė, Edvardas Šulaitis, Ona Šulaitienė, Audronė Užgiriene ir Juozas Žygas. Kai kurie komiteto nariai turėjo sudarę komisijas, sklandesniam darbo atlikimui. Jiems taip pat išreikšta padėka.

Festivalio leidinį redagavo Edvardas Šulaitis, spaudė Draugo spaustuvė. Leidinyje

Moderniški archeologai

Vladas Vijeikis

Į vienos organizacijos būstinę Chicagoje atsilankė du jauni vyrai. Pareiškė, kad nori susitikti su organizacijos vyriausiu. Tuo laiku pačio didžiausio nebuvo. Kažkur buvo išvykęs svarbiais valstybiniais reikalais. Tad šiek tiek mažesnio rango organizacijos narys ir dar priklausęs valdybos sąstatui, panorio pasikalbėti su šiais jaunais vyrais.

Neilgai paposėdžiavus, pasirodė, kad šie vyrai, tik ką atvykę iš Lietuvos. Organizacijos atstovas tuojau pat ištempė ausis ir savo dėmesį. Iš Lietuvos! Tai magiškas žodis, nors šiek tiek po Gor-

pasigendame informacijos apie statomus veikalus, nors trumpai yra suminėti autoriai ir teatrų istorija. Leidinys gražiai išleistas, bet yra daugoka klaidų.

UŽSKLANDAI

Per daug nekreipiant dėmesio į pasitaikiusius trūkumus ar nesklandumus, aštuntasis teatro festivalis praėjo gerai, palikęs malonų jausmą, kad išeivija kultūriniai yra gyva ir darbinga. Kiek darbo, pastangų ir rūpesčio reikia įdėti, kad parašytas veikalas išvystų ramos šviesą. Pagarba vadovams, visiems aktoriams ir rėmėjams.

Šiame festivalyje jautėsi nepakankamas žiūrovų dėmesys teatrui. Politiniai pranešimai dažnai sutraukia pilnas sales klausytojų, o teatru domėjosi daug mažiau, vos užpildydami pusę salės, su išimtimi sekmadienio Los Angeles spektakliui. Po kiekvieno vaidinimo, aktoriai buvo rengėjų apdovanoti gėlėmis bei kitokiomis dovanomis, o publika šiltai jiems paplojo. Po spektaklių, norintieji galėjo pasikalbėti ir pabendrauti kavinėje.

Kyla klausimas, kodėl mažokai atsilankė į spektaklius, o atsilankiusių tarpe matėsi ir vietinių ir užmiestinių. Gyventojų kaita, nėra abejonės, atsiliepė į publikos skaičių. Vykti į vakarinius spektaklius, neturint savo susisiekimo priemonių, jau darosi nesaugu, o dirbantiesiems yra per toli. Tai bendra problema.

Žymenų įteikime dalyvavo mažokai žmonių. Net ir Kanados teatrai – Toronto Aitvaras ir Hamiltono Aukuras, tuojau po vaidinimo, sėdo į autobusą ir grįžo į namus, nors Chicago buvo pasiekę tą patį šeštadienio rytą. Be poilsio, be didesnio džiaugsmo, nepabendravę su kolegomis, turėjo grįžti, nes jų laukė kiti reikalai.

Padėka ir pagarba visiems teatrams, o taip pat ir Kultūros tarybai bei rengimo komitetui.

bačiovo glasnosčių priblukęs. Bet vistiek organizacijos šiaip gana aukštas pareigūnas, mandagiai paklausė:

– Kuo galiu patarnauti?

Tai buvo labai gražus posakis, nors organizacijos atstovas neturėjo ypatingo noro kam nors tarnauti. Bet čia iš Lietuvos!

Šiek tiek didesnio ūgio vyras iš Lietuvos, atsikosėjo ir ėmė pasakoti.

– Pabėgdami ar išvežami į Sibirą mūsų sąjungos nariai užkasė geroką pundą organizaciją liečiančių dokumentų. Tai labai svarbi medžiaga.

Organizacijos atstovas palingavo galva pritardamas.

– Taigi, mudu archeologijos studentai, labai slaptais keliais sužinojom apie tuos užkastus turtus. Įsigijome kastuvus. Žinoma per blatą. Kaip tu kitaip ką nors gausi? Ir ėmėm kasti. Sunkus buvo darbas. Dokumentai buvo užkasti gana giliai. Bet pagaliau atkasėme. Ir štai atvežėme į laisvąjį pasaulį visą krepšį tos organizacijos dokumentų. Ar norėtumėte juos turėti?

Organizacijos atstovo širdis suvirpėjo. Štai ir jis galės pasigirti kitiems, kad ir nekasęs, bet prisidėjo prie atradimų. Bet šiek tiek suabejojo, tad paklausė:

– O kodėl judu neatidavėte tai organizacijai Lietuvoje? Dabar ji atgimsta. Organizacija būtų baisiai patenkinta gavusi tokios gražios medžiagos.

– Siūlėme, bet jie neturi pinigų. Čia labai daug išlaidų. Išsimokslinimas archeologijoje. Kastuvai, mūsų laikas. O svarbiausia: žinojimas. Tad atvežėme į Ameriką. Čia žmonės supranta ką reiškia archeologija. Ir turi pinigų.

Papasakojau tą istoriją savo draugui Florijonui. Jis mėgsta paklausti, nors dažniausiai nori savo nuomonę reikšti nebodamas, kad tu dar nebaigėi savo minties dėstymų. Bet tai ne vieno yda. Labai mažai yra tokių, kurie klausio. Daugiausia, kurie kalba. Taigi, Florijonas atsikosėjo ir sako:

– Man patinka tie du vyriokai, bet ne per daug. Aš ir pats išbėgdamas iš Lietuvos... Čia aš jį pertraukiau:

– Florijonai, ar ne geriau pasakyti: pasitraukdamas iš Lietuvos?

– Šiuo kartu pataikei. Taigi, pasitraukdamas iš Lietuvos ir aš bei tą užkasiau. Sudėjau viską į molio puodynę. Kaip manai ar ilgai išlaikys? Kad būčiau turėjęs plastikos maišą. Tie sako, išlaiko tūkstančius metų. Bet neturėjau. Taigi, į tą molinį puodą idėjau du sidabrinus šaukštus, tris šakutes. Ne vie-

nos rūšies. Mat buvau paveldėjęs iš savo bobutės. Bobutė nežinojo, kur dingio. Buvo pirkusi dar prie caro Nikolajaus. Sakydavo, kad buvo geri laikai.

Pertraukiau Florijoną.

– Nuklydai. Pasakojai apie tai, ką užkasei.

– Užkasiau, tai užkasiau. Bet matau, kad nori žinoti, kur užkasiau. Nuvažiuosi ir išsikasi. To tai aš tau nesaikysiu. Taigi, užkasiau dar dvi monetas po penkis litus su Basanavičiaus atvaizdu. Vieną medali, gautą už gaisro gesinimą. Na, ir vienos kino artistės atvaizdą, kuri mano širdį buvo pavergusi. Neatsimenu vardo.

Čia aš labai susimasčiau. Florijonas, nemėgsta tylos, tad sako:

– Ko dabar nutilai?

– Galvoju. Ir jau turiu idėją. Sudarykime kompaniją užkasiems turtams Lietuvoje atkasinti. Kompaniją sudaro: prezidentas–aš, tu–viceprezidentas, o tavo žmona–sekretorė.

– Pirmiausia: aš nenoriu būti viceprezidentu. Arba viskas arba niekas. O kas liečia kasinėjimus, tai tu numatai mano turtą atkasti. O be to nepaminėjau, kad užkasiau savo dienoraštį. Paskaitys mano žmonelė ir labai susinervins. Kiek gydytojai kai nuos. Ar apie tai pagalvojai?

Žinoma, kad apie tai nebuvau galvojęs, nes savo dienoraščio nesu užkasęs. Florijonas, išklausęs mano pasakojimo, gerokai sunerimo. Ar tikrai tie vyriokai iškasė dokumentus?

– Labai patikimas asmuo pasakojo.

Florijonas dar daugiau sunerimo. Mačiau iš jo surauktų antakių.

– Su pirma ekskursija važiuoju į Lietuvą. – Pareiškė Florijonas.

Man buvo labai aišku ko jis ten važiuoja.

DETROIT

CHORO SUKAKTIS

Gruodžio 16 d., sekmadienį, šv. Antano parapijos choras švęs savo veiklos dešimtmetį. 10.30 bus atnašaujamos šv. mišios už mirusius choristus: Adolfą Armalį, Juliją – Mečį Petrauską, Sigitą Žebraitį, Oną Ribinskienę, Juozą Kalvaitį, Juozą Sinkų ir Marijų Sąją. Giedos parapijos choras.

Seks minėjimas parapijos salėj. Moterų vokalinis vienetas, vadovaujamas muz. Stasio Slizio padainuos keletą naujų dainų. Po to vaišės ir pabendraavimas. (ag)

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

'KUR ČIA PAKASTAS ŠUVA' IR NESUPRANTAMI PATARIMAI

"Draugo" lapkričio 15 d. numeryje atspausdintas Donato Skučo straipsnis "Kur čia šuva pakastas".

Tą straipsnį skaičiau kelis kartus. Skaitau ir netikiu. Nenorėčiau daleisti, kad tas asmuo rašo mums nedraugiškų jėgų sukurstytas, kad mes ir čia ir ten labiau susikivirčytume. O Tempora!

Grįžkim prie to straipsnio. Pirmiausia bandoma atspėti kodėl buvo ir yra tokia neigiama Baltųjų rūmų pažiūra dėl Lietuvos nepriklausomybės? Atsakymas – 30,000 branduolinių ginklų Sovietų sąjungoje ir dėl to Baltieji rūmai turi skaitytis su sovietais, kaip su pasaulio galybe.

Dėl to D.Skūčo argumentas sunku ginčyti, nes pateikta statistika dėl branduolinių ginklų yra bauginanti, tik labai jau pervertinta. Pats D. Skučas pripažįsta, kad Sovietų sąjunga yra "ekonominis lavonas" ir gal komunizmas jau griūna.

Kas liečia D. Skučo teigimą, kad Sovietų Sąjunga tvarkingai keičia savo siste-

mą – sunku sutikti, nes ji (su Gorbačiovu priešakyje) dar visai bando tą sistemą išlaikyti, tik dabar jau to padaryti nebegali, nes ir sistema ir Gorbačiovas jau prarado žmonių pasitikėjimą. Paskutiniai Maskvos įvykiai rodo, kad ir sovietų Aukščiausioji Taryba stato Gorbačiovui didelius reikalavimus, o Rusijos prezidentas Jelcinas atvirai prieš jį kovoja ir jo neklauso. Ergo, Kremluje dabar nebėra stiprios valdžios, nors mūsų prezidentas Bushas vis dar deda pastangas jam padėti.

Su D. Skuču galima sutikti, kad Gorbačiovas gal ir pakęstų Lietuvos atsiskyrimą. Tuo klausimu Gorbačiovo nuomonė vis keičiasi, nes jam buvo nežinoma, kaip į tai pažiūrės JAV vyriausybė. Kai pamatė, kad prez. Bushas besąlyginiai jam pataikauja, tai ir Gorbačiovas Lietuvos atžvilgiu pasidarė daugiau ižulesnis, net ir blokados dar visai nepanaikino, o derybas su Lietuva dėl jos atsiskyrimo nuo Maskvos nenori pradėti, reikalaujamas, kad Lietuva pasiliktu Kremliaus valdžioje.

Nepaprastai laki Skučo vaizduotė, nupiešusi mums

sekantį scenarijų: "Per suirutę (Kremluje) lietuviai galėtų susigundyti pasigriebti branduolinių ginklų iš Kazlų Rūdos sandėlių ir pasidaryti grėsmingi sovietams... "Arba:" KGB ir kariuomenės klika, matydama, kad komunizmas griūna, norėtų ir kapitalizmą sunaikinti – pradėtų leisti raketas į Ameriką"

Pats D. Skučas, savo laikios fantazijos įaudrintas, baimingai klausia: "Ar Lietuvos nepriklausomybė yra verta tokios rizikos" O TEMPORA! Susikūręs tokį šiurpų scenarijų ir pats dėl to nusigandęs mus moko, kad "Amerikos lietuvių pastangos Washingtone yra veltui. Ne tik veltui. Jos yra net pragaištingos Amerikos lietuvių interesams, kaip Amerikos piliečiams. Koks absurdas! Kas įgaliojo poną Skučą kalbėti visų lietuvių vardu? Gal jis ir bijo užsitraukti prez. Busho rūstybę o mums mūsų prezidento begalinis nuolaidumas prezidentui Gorbačiovui tik primena anuometinį Britų premjero Chamberlaino kelionę į Muencheną ir jo padarytas nuolaidas Hitleriui.

Prez. Bushas gali lengvai atitaisyti savo pašlijusį prestižą, jeigu jis viešai pasižadės remti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, kurį garbingai buvo pasižadėję vykdyti prezidento pirmtakai per paskutiniuosius 50 metų.

Pabaigai ponas Skučas siūlo penkių punktų programą. Su pirmu ir antru jo punktu galima sutikti, nes ten siūloma neleisti Baltiesiems rūmams atsižadėti Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimo ir prašyti jo, kad per Helsinkio aktų įtvirtinimą Lietuva nebūtų padaryta SS dalimi.

Trečias siūlymas tiesiog skandalingas – "atsiriboti nuo dabartinės Vilniaus vyriausybės, kad... Išeivija nebūtų įtraukta tarnauti Kremliaus interesams!!!

Pirmiausia, ponas Skučai, tai ne tik Vilniaus, bet ir visos Lietuvos vyriausybė, nes ją sudarė Lietuvos parlamentas, kurį išrinko absoliuti Lietuvos gyventojų dauguma. Antra, Vyriausybė drauge su Parlamentu atkakliai, bet drauge ir protingai kovoja už pilną Lietuvos nepriklausomybę. Jie kovoja už tą pačią Lietuvos nepriklausomybę, kurią ir JAV vyriausybė per 50 metų nuolatos kartojo, kad besąlyginai ją remia. Deja, dabartiniam prezidentui pritrūko drąsos pakelti ranką ir parašyti, kad JAV savo pažadą vykdo, patvirtindama Lietuvos nepriklausomybę de jure. (Lietuva savo nepriklausomybę de

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• **VYRIAUSYBĖJE** svarstytos lietuviškų traktorių gamybos galimybės. Nutarta pasirašyti sutartį su Čekoslovakijos firma "Zetor", kuri tieks detales.

• **BAIGĖSI** laikraščių prenumerata. 1991-siems metams. Populiariausi laikraščiai: "Lietuvos rytas", "Valstiečių laikraštis", "Respublika" ir ketvirtoji iš eilės – "Kauno tiesa".

• **KAUNO** miesto meras pasirašė nutarimą, kad kauniečiai pagal asmeninius iškvietimus galės išvykti tik kartą per metus. Taip manoma suduoti "mirtiną smūgį" spekuliacijai.

• **DABAR** visi tarptautiniai telefoniniai pasikalbėjimai galimi tik per Maskvą. Šią savaitę Respublikos ryšių ministerija stengiasi ieškoti tiesioginių ryšių kaip įeiti tarptautinę EUTELSAT sistemą, todėl vyksta derybos su prancūzų firma "FRANCE CABLE ET RADIO".

• **NUO** Naujųjų metų savivaldybės galės pačios nustatinėti transporto kainas. Vilniuje už autobusą mokėti reikės ne 4 kapeikas, bet 15. Manoma, kad pabrangs ir priemiestiniai autobusų maršrutai – 2 kartus, o kelionė traukiniu – 3,5 kartus.

• **NUO** 1988 metų Vilniuje pakeisti ir gražinti senieji devyniasdešimties gatvių pavadinimai.

• **PO** avarijos Panevėžio stiklo fabrike šių metų vasarą vėl pradėtas gaminti stiklas langams.

• **LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS** Koncertinės organizacijos įkūrė tarpvalstybinę asociaciją "MUSICA BALTICA". Pirmuoju prezidentu dviems metams išrinktas Gintautas Kėvišas. Šios organizacijos tikslas – paruošti bendrą tarpvalstybinės koncertinės veiklos strategiją ir koordinuoti jų veiklą.

• **APIE** pusšimtis įvairių profesijų ir amžiaus žmonių pradėjo mokytis Kauno etninės kultūros centro mokykloje. Joje dėstys VDU ir kitų aukštųjų mokyklų dėstytojai, žymiausi Lietuvos kraštotyrininkai.

• **GRUODŽIO** 5 dieną Lietuvos ateities forumas rengia diskusiją "Totalitarizmo grėsmė Lietuvoje". Pranešimus skaitys rašytojas R. Gavelis ir filosofas ALG. LOZURAITIS.

• **1992** metais Anykščiai švęs savo 550 metų jubiliejų. Jau įvyko pirmasis renginys – Anykštėnų šventė, kurioje dalyvavo daug kraštiečių, svečių iš kitų miestų ir Estijos.

• **KLAIPĖDOJE** prasidėjo mokslinė konferencija "Lietuvinių kalbų amžių bėgyje".

• **GRUODŽIO** 1 dieną įvyko 80-oji jubiliejinė ATEITININKŲ konferencija.

• **GRUODŽIO** 1 dieną Panevėžyje susirinko šio krašto buvę tremtiniai. Pasisakyta prieš politinių kalinių atskilimą.

• **LAPKRIČIO** 29 dieną susitiko Pabaltijo Kultūros ir švietimo ministerijų atstovai. Jie aptarė kaip kooperuotis gaminant mokyklinę techniką. Pasitarimo rezultatai turėtų pradėti realizuoti jau kitais metais.

• **ZARASUOSE** pradėjo veikti krašto ekonominės apsaugos pasienio punktas.

• **PIRMAKART** Lietuvoje išleista Vandos Daugirdaitės – Sruogienės "Lietuvos istorija".

• **SEKMADIENIO** naktį sulaukyti nusikaltėliai, apiplēšę Palangos gintaro muziejų.

• **PEDAGOGIKOS** muziejuje atidaryta paroda "Lietuviška mokykla emigracijoje", kurioje galima susipažinti su knygomis gautomis iš Chicagos liuanistikos centro.

• **ŽADA** streikuoti Kauno blaivyklės kolektyvas – girtuokliai to ir telaukia!

• **BUVUSI** I. Černiachovskio gatvė Kaune nuo šiol bus vadinama Romo Kalantos vardu. Sugrįžo ir S. Žukausko, K. Griniaus, P. Lukšio, A. Jasaičio gatvių pavadinimai.

• **NETRUKUS** žadama išleisti Jono PETRUIČIO knygą "Kaip jie mus sušaudė".

• **NUO** gruodžio 1 d. Kaune, banko skyriuje, bus nuomojami individualūs seifai. Garantuojamas ne tik turtų saugumas, bet ir indėlininko anonimiškumas.

• **PER** Lietuvos radiją, vidurdienį, kasdien, transliuojamos "Amerikos balso", "Laisvosios Europos" ir "Vatikano radijo" žinių laidos.

• **LAPKRIČIO** 30 dieną Lietuvos buhalterių ir auditorių pirmasis suvažiavimas. Susirinko apie 1000 delegatų. Organizacijos pirmininku išrinktas J. Mackevičius.

fakto pati pasidarė). Jos deputatai nepabijojo nei kalėjimo, nei Sibiro Amžinojo iša-
lo žemėn ištėmimo, kai tuo

tarpu mūsų prezidentui pritrūko drąsos pakelti plunksnakotį...

Dr. Antanas Butkus

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

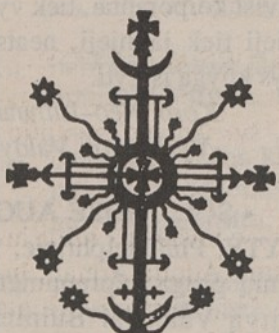
Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

Inž. Kęstutis Pocius deklamuoja poemą.

JIE SULIEPSNOJO DĖL LAISVĖS

Kęstučio Pocius poema
"Kauno Daina"

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas nuskambėjo po visą platų pasaulį Vinco Kudirkos Varpo garsais: Kelkite!..Kelkite!..Kelkite!.. Sujudo lietuviškos genties kraujas kartų kartose, pasklido senolių kapų milžinų balsai, kviečių susijungti rankomis ir širdimis Baltijos keliu.

Jaunosios kartos akademikas arch. Kęstutis Pocius, neolituanas, aktyviai įsijungė šiaurės Indianoje. Jis organizavo pasimatymus su valstijos senatoriais, kongresmenais, politikais, redaktorais, dalyvavo demonstracijose, ruošė peticijas, organizavo kitus įsijungti ir lietuvius, ir amerikiečius. Jį matei įvairiuose susirinkimuose, bažnyčiose su paruoštais tekstais, vokus su pašto ženklais, prašant tik pasirašyti.

Kai 1990 m. gegužės 30 d. buvo surengtos demonstracijos Washingtone, K. Pocius, jautriai išgyvendamas

įvykius Lietuvoje, prisiminė Kalantą, Kudirką, Žemaitį, kurie suliepsnojo dėl laisvės. Jis atvyko su "Kauno daina" ir pasirodė pakartotinai renginiuose. Šią poemą jis parašė drauge su Brett Simson, muzikos kompozicija Brett Simson. Kai Kęstutis šią poemą skaitė Washingtono parengimuose, gitara pritarė jo draugas muzikas-kompozitorius, prikalbinęs ir savo draugus vykti į Washingtoną, dalyvauti demonstracijose.

Po pirmo pasisėkimo, raginami kitų, jie nutarė šią poemą su muzika įrašyti į kasetę juosteles. Į lietuvių kalba poemą vertė poetas Julius Kcleras. Muzikas sakūrė naują kompoziciją, pritaikė styginiams instrumentams-gitarai, mandelinai ir kanclėms. Muzikinę dalį atliko Kevin Blair. Juostelę parengė specialioje studijoje. Juostelė lietuvių ir anglų kalbose. Vieno posmo žodžiai: "Mes dainuojam šitą dainą atverti dangui /Per senovės skausmus/ /Kur meilė verkė/ Mes girdim atsaką mummyse /Išsaugoti šią maldą ir neužmiršti/ Nepriklausomybė išsilaikys". Norintieji kasetę gauti siunčia 4 dol.: -Song from Kaunas, 129 W. Warren, South Bend, IN 46637. Gauti pinigai skiriami "Lithuanian Mercy Lift".

Poemoje "Kauno Daina" sujungta tautosaka su istorija, su esama padėtimi Lietuvoje, iš kur sklinda balsai: "Mes atlaikysim degdami laisvės liepsna". Tiek kūriant muziką, tiek rašant žodžius, tartum kalbėjo matyti dail. M.K. Čiurlionio dailės

Plačiai skardena žinios, kad 1991 metais gegužės mėn. nuo 15 iki 28 d.d. lietuvių sostinėje, Chicagoje, įvyks daug didingų, prasmingų, išeivijos ir lietuvių tautos kultūrinės vertybes liudijančių renginių. Tai Lietuvių Muzikos Šventė.

Štai po ranka kolegos Juozo Žygo, šios šventės informacijos vedėjo pirmosios žinios apie būsimąją šventę.

Šią, dar niekada nerengtą, didįjį renginį rengia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės. Tai nuostabiai plačiai užsimota. Tad žvelgiant beveik į dviejų savaitių, beveik kasdien vykstančius labai vertingus renginius galvoji: O vistik lietuviškoji išeivija dar labai gyva, kūrybinga. Jeigu ji sugeba suruošti tokius renginius, kaip Religinį koncertą, Poezijos vakarą, Kultūros premijų šventę, Operos "Lietuviai" pastatymą, Baletų koncertą, Jaunimo pasilinksminimus, Iškilmingas pamaldas lietuvių šventovėse, Didingą Dainų šventę, Lietuvos respublikos operos solistų koncertą, na ir pagaliau, visą šią didžiąją darbymetę apvainikuoti šauniu banketu. Be to, Jaunimo centre ir Pasaulio lietuvių centre, Lemonte tomis dienomis vyks mūsų menininkų darbu parodos. Taigi laike dviejų savaitių turėsime progos gerėtis čia suminėtais renginiais. Žvelgiant į programą numanu, kad šiemis darbams įveikti reikės daug gerų, išmintingų galvų, darbščių rankų, visos lietuviškosios išeivijos paramos, aukų ir tų renginių lankymo.

Šiems uždaviniams atlikti jau yra sudarytos komisijos, komitetai, telkiama visokeriopa talka.

Šį kartą suminėsiu tik didžiųjų renginių komitetų pirmininkus, o ateityje plačiai aptarsime ir visų renginių pasirodymo eigą

Lietuvių Muzikos Šventės darbų vyriausias koordinators Stasys Baras, žymus visuomenininkas, ramaus būdo, didelių planų, plačios toleracijos, operos solistas ir

kūriniai, teikę, jų žodžiais-dvasinio įkvėpimo.

Vyt. Kas.

Chicaga ruošiasi dideliam įvykiui

Lietuvių Fondo Tarybos pirmininkas. Jo darbo laukas labai platus. Jam talkina taip pat eilė darbščių talkininkų. Jo rūpestis – suderinti tokios gausos renginių programas, visą eigą, pasirūpinti nemažomis lėšomis, kurių pareikalaus šie visi renginiai.

Dainų šventės vyriausias organizatorius ir komiteto pirmininkas, žymus visuomenininkas, geras organizatorius, taip pat velniškos kantrybės vyras Vaclovas Momkus. Gi jam talkina įvairios komisijos, apie kurias ateityje pakalbėsime plačiau. Du "Lietuviai" operos spektakliai. Taipgi nemažas renginys. Operos reikalais rūpinasi ilgametis Lietuvių Operos pirmininkas Vytautas Radzius, su savo darbščia valdyba. O čia problemų bus, nes į operos pastatymą atvyksta iš Lietuvos net 81 dalyvis-4 operos žymieji solistai-Virgilijus Noreika, Irena Milkevičiūtė, Arvydas Markauskas ir Vincentas Kuprys. Be to 8 baletų šokėjai, 47 simfoninio orkestro dalyviai, 18 choristų ir dirigentas, režisieris, atvežamos iš Vilniaus dekoracijos, techniniai personalas. Reikės mielesius svečius priimti, globoti. Tad ir čia laukiama Chicagos lietuvių pagalbos ir nuoširdaus atsiliepimo.

Kultūros premijų ir kitų kultūrinių renginių reikalais rūpinasi LB Kultūros Tarybos sumanioji, darbščioji pirmininkė Dalia Kučėnienė.

Kaip matome, Lietuvių Muzikos Savaitė, Chicagoje, tai išeivijos gyvastingumo ir kūrybingumo liudijimas.

Tegul ir Lietuvos sūnūs ir dukros pamato, kad išeivija dar nėra nudžiuvusi tautos šaka, bet kūrybinga ir darbšti, gebanti ugdyti tautos kultūros lobius.

Tegul ši šventė ir būna visos išeivijos pasididžiavimas, darbštumo ir kūrybingumo įrodymas.

Tiesa, pastaraisiais metais labai daug meno vienetų, politikų, kultūrininkų ir t.t. lankosi laisvajame pasaulyje.

Jiems rodome didelį dėmesį, meilę, juos globojame, juos remiame, jų renginius gausiai lankome. Tai bendradarbiavimas, jungias išeiviją su tauta savoje žemėje.

Besidžiaugdami svečių gastrolėmis iš tėvynės, nepamirškime ir savųjų kultūrinių apraiškų, kurios ypač svarbios išeivijoje tautinio gyvastingumo išlaikymui.

Tad tuo metu Chicagą teuzplūsta iš Kanados, JAV ir kitų šalių tūkstančiai tėvynininkų ir savo dalyvavimu bei auka prisidėsime prie LB didžiųjų pastangų-išlaikyti tautinį gyvastingumą, kūry-

bingumą ir kultūrinę veiklą išeivijoje dar daugelį metų.

Jurgis Janušaitis

NAUJA KORP. NEO-LITHUANIA KNYGA

Po ilgesnių svarstymų 1987 m. korporacijos suvažiavime galutinai buvo nutarta išleisti dar vieną knygą apie Korp. Neo-Lithuania veiklą. Pirmoji knyga, kuri buvo išleista 1965 m. ir apėmė korporacijos veiklą išeivijoje iki 1964 m., yra pasibaigusi, – jos paskutiniai egzemplioriai buvo atiduoti atsisteigusiai korporacijai Lietuvoje.

Knygos paruošimui buvo sudaryta Redakcinė Kolegija: Jonas Jurkūnas – pirm., Vaclovas Mažeika – sekr., ir nariai: Ignas Andrašiūnas, Audronė Gulbinienė, Antanas Juodvalkis, Juozas Jurevičius, Vytautas Račkauskas ir Mečys Valiukėnas.

Redakcinė Kolegija ir ypač jos pirmininkas Jonas Jurkūnas įdėjo nepaprastai daug darbo kol surinko ir paruošė pakankamai medžiagos naujai knygai. Knyga bus virš 300 puslapių, gausiai iliustruota nuotraukomis, apimanti ne tik visą Korp. Neo-Lithuania gyvavimo laikotarpį, bet taip pat apibūdinanti ir kitas broliškas tautines korporacijas: Filiae Lithuaniae, Jaunoji Lietuva, Lietuva, Herkus Monte ir Viltis. Šiuo metu kalba jau baigiama taisyti ir ruošiamasi spausdinimui. Kalbą taiso Vladas Kulbokas ir knygos meninį apipavidalinimą sutiko padaryti kol. Petras Jokubauskas.

Neužilgo Korp. Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba kreipsis per aplinkraštį į visus korporantus kviesdama užsisakyti knygą iš anksto ir taip pat tapti knygos garbės prenumeratoriais su 100 dolerių auka. Tikime, kad visuomenė sutiks knygą šiltai, o visi korporantai, tiek vyresnieji tiek jaunieji, neatsisakys knyga įsigyti.

Korp. Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

• SOL. JUOŽE AUGAITYTĖ, Philadelphiaje, vardinių proga užprenumeravo Dirvą Valerijai Buinienei. Ačiū.

• RŪTA JAUNIŠKIS, FT. Salonga, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ANTHONY IR FRANCES SOSE, Chicagoje, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

• PAULIUS ENDZELIS, Riverton, Ill. atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

E. Steponavičius, Euclid	5.00
L. Izickas, Cotuit	10.00
V. Stimburienė, Willowick ..	10.00
J. Žukas, Baltimore	25.00
A. Augūnas, Jupiter	5.00
A. Pakalnis, Linden	5.00
R. Selenis, Livonia	5.00
A. Sose, Chicago	50.00
J. Černius, Los Angeles	10.00
P. Endzelis, Riverton	25.00
L. Radzickas, Ann Arbor ..	15.00
K. Karalis, Jacksonville	10.00
P. Skirmantas, Glendale	25.00
M. Vitus, Bay Harbor	25.00
D. Trimakas, Westlake	25.00
V. Gelgotas, Willowick	10.00
V.R. Aukštuolis, Highland Hts.	10.00
J. Augaitytė, Philadelphia	5.00
I. Manomaitis, Juno	5.00
Dr. O. Mironaitė, Chicago ..	25.00
R. Jauniškis, Ft. Salonga ...	25.00
Br. Keturakis, Milwaukee ...	15.00
E. Gintautas, Bridgeport	5.00
P. Vebra, Chicago	10.00
E. Cizinauskas, Orland Pk. .	10.00
S. Zadeikis, Barrington	20.00
J. Vėlyvis, Cleveland	5.00
A. Mackevičius, Kew Garden Hill	25.00

Visiems aukotojams

nuoširdžiai dėkojame.

Juozas Mikonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

• JULIJA NASVYTYTĖ, dramos aktorė, vaidins veikale "Waiting for the Parade" gruodžio 6-9 dienomis 8 v.v. Hawkins Upper School salėje (ant County Rd., tarp Mayfield ir Wilson Mills gatvių). Sekmadienį, gruodžio 9 d. bus taip pat ir popietinis spektaklis 2 val. p.p.

Veikalo tema sukasi apie II-jį Pasaulinį karą ir penkias moteris. Bilietai 6.00 dol. asmeniui. Rezervacijas galima padaryti tel. 721-4181.

Julija Nasvytytė gavo magistro laipsnį teatro meno srityje Case Western Reserve universitete. Keleris metus ji praleido New Yorke tęsdama teatro meno studiją ir vaidindama dramos pastatymuose. Ateinanti semestrą J. Nasvytytė dėstys vaidybos meną Case Western Reserve universitete. (js)

• INGRIDOS BUBLIENĖS vadovaujama IB Communications Advertising & Public Relations bendrovė, organizuoja amerikietiško sportinių gaminių ekspoziciją

ciją 1991 m. liepos 22 - 27 d.d. Vilniuje, Pasaulinių Lietuvos sporto žaidynių metu.

Parodos pristatymui bendrovė paruošė labai gražiai išleistą leidinį, kurio 500 egz. yra išsiuntinėta sporto firmoms visame pasaulyje.

Gruodžio 5 d. I. Bublėnė išskrido į Vilnių šios parodos organizavimo reikalais.

PAGERBĖ JUOŽA STEMPUŽI

Tautybių radijo sąjunga pagerbė Tėvynės Garsų radijo vedėją Juozą Stempužį už atliktus svarbius darbus sąjungoje ir už jo keturiasdešimt metų darbą radijo srityje.

Pagerbtuvių vaišės įvyko lapkričio 29 d. Top of the Town restorane. Apie Juozo Stempužio plačią veiklą kalbėjo tautybių radijo vedėjai, miesto mero atstovas August Pust ir apskrities kontrolierius Tim McCormack. Ypač šiltai buvo prisiminta jo iniciatyva ir sėkmingai pravedta akcija byloje prieš Viešąją radijo stotį, kada tautybės atgavo savo programas.

• VIENOS DIENOS REKOLEKCIJOS įvyks šeštadienį, gruodžio 8 d., Dievo Motinos parapijos svetainėje. Rekolekcijos prasidės 9 v. ryto ir baigsis 6 v. šv. Mišiomis ir agape. Susikaupimą praves Aldona Zailskaitė iš Čikagos. Religinį patarnavimą suteiks kun. Gediminas Kijauskas, S.J. Aldona Zailskaitė turi magistro laipsnį iš šv. Rašto. Reguliariai praveda rekolekcijas amerikie-

Kęstutis Gaižutis ir Ingrida Bublėnė kalba su TV reporteriais Vilniuje, apie prekybines galimybes Lietuvoje.

KVIETIMAS

Maloniai kviečiame visus į
**Šv. Jurgio parapijos bendras
Kūčias**

pirmadienį 9:30 v.v.
24 Gruodžio 1990

Auka 10 dol., vaikams iki 12 metų
amžiaus – veltui.

Rezervacijos ir bilietai sekmadieniais po sumos parapijos salėje tel. 361-9555 ir klebonijos raštinėje tel. 431-5794 savaitės dienomis.

Šv. Jurgio Parapijos Taryba

čiams ir lietuviams. Vysk. Pauliaus Baltakio Taryboje yra šv. Rašto komisijos ryšininkė. Vadovauja šv. Rašto būreliams. Šiuo metu yra viena iš Draugo redaktorių.

Registruotis prašom iki ketvirtadienio (gruodžio 6 d.) Dievo Motinos parapijos raštinėje (tel. 531-4263) arba pas Romą Bridžių (tel. 481-9097). Kaina – \$10.00 asmeniui (už priešpiečius ir vakarienę). Ypatingai yra kviečiamos ir laukiamos jaunos poros, nes bus paliesti šeimos klausimai. Norintiems bus proga pasisakyti, klausti klausimus, diskutuoti.

Clevelando ateitininkai nuoširdžiai kviečia ir laukia visų.

KVIEČIAMAS JAUNIMAS

Gruodžio 9, sekmadienį, po 10 val. pamaldų D.M. parapijos mažojoje salėje įvyks jaunimo pokalbis su viešnia iš Chicago – Aldona Zailskaitė.

• VINCAS KIZLAITIS praeitą savaitę, jam stovint ant šaligatvio, buvo sužeistas pravažiuojančio automobilio. Linkime jam greitai pasveikti!

• VIDA IR DENIS TRIMAKAI, Westlake, Oh., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• NIJOLĖ VON KIPARSKI keramikos darbai bus išstatyti jungtinėje "Rituals" parodoje, East Side West Side Cooperative galerijoje, iki š.m. gruodžio 30 d.

Parodos atidarymas penk-

tvarkėje: svarbūs reikalai, valdybos rinkimai ir Kalėdinis pobūvis. Ten pat įvyks ir naujosios jaunimo 377 kuopos pirmasis susirinkimas. Susivienijimo vajui vykstant, taip pat, kviečiami visi prijauciantieji ir norintieji įsijungti nariais į susivienijimo veiklą.

• **TORTUS KALĖDOMS** galima užsisakyti sau ir savo draugams. Kaina tikrai 25 – 30 dol. Skambinkit 486-2475 arba 486-8489. Užsakymai priimami iki gruodžio 16 d. Pelnas skiriamas Dievo Motinos parapijos auditorijos scenos uždangai įsigyti.

Vajaus Komitetas.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Lietuvių namai ir Čiurlionio ansamblis gruodžio 31 d. rengia Naujų metų sutikimą Lietuvių namuose. Stalus rezervuoti prašoma skambinti Lietuvių namų vedėjai Nijolei Motiejūnienei 531-2131.

Taip pat, kas norėtų užsisakyti Kūčių stalo maistą, prašoma kreiptis į N. Motiejūnienę tel. 531-2131.

• **DR. STASĖ IR STASYS ŽADEIKIAI**, Barrington, Ill. atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

APARTMENT FOR RENT LAKE SHORE – 185 St. Area. Large, modern, 1 bedroom apt. Appliances, air cond., carpeted. Garage incl., Quiet bldg.. Lease \$350 Per Month.

tel. 338-3205

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Vilniaus universiteto rektorius dr. J. Kubilius, Ingrida Bublėnė - IB Communications bendrovės prezidentė, Kęstutis Gaižutis - Knight Exploration prezidentas ir adv. William Valis - Eminger Co. atstovas, pasitarime Vilniuje.

DIRVA

ELLIS-ISLAND GARBĖS MEDALIS PROF. DR. VYTAUTUI BIELIAUSKUI

PLB pirmininkas prof. dr. Vytautas Bieliauskas, kartu su žmona dr. Danute Bieliauskiene, gruodžio 9 d. dalyvaus iškilmėse Ellis Island ir Waldorf viešbutyje, New Yorke. Ten jam bus įteiktas Ellis-Island garbės medalis, kuris yra skiriamas žymiesiems, savo kraštui pasitarnavusiems Amerikos piliečiams ir esantiems pavyzdžiais savo etninių grupių tarpe.

Šių metų impresyviame pagerbtųjų sąrašė yra prez. G. Bush, buv. prezidentai R.Reagan, R.Nixon ir G. Ford, kard. J. Bernardin, gen. A. Haig ir kt.. Pagerbimui dr. V. Bieliauską rekomendavo JAV LB Krašto Taryba - pirm. A. Nelsienė ir New Yorko Apylinkės Valdyba - pirm. V. Alksnins.

Prof. dr. Vytautas Bieliauskas per paskutinius 30 metų dėstė psichologiją Xavier Universitete, Cincinnati, OH Vadovaudamas psichologijos departamentui, jis įvedė visoje Amerikoje žinomą klinikinės psichologijos programą. Jis yra paskelbęs 86 mokslinius straipsnius ir parašęs tris knygas. 1988 m. išrinktas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku.

• DR. ANTANAS BUTKUS, Dirvos bendradarbis, išskrido į Vilnių Clevelande įsteigtos "Mūsų Sodybos" bendrovės reikalais. Ši bendrovė rūpinsis Lietuvos žemės ūkio gerove.

• DR. ONA MIRONAITĖ, Chicagoje, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol.

• ALDONA MACKEVIČIENĖ, Kew Garden Hill, N.Y., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

Mylimam Broliai,
Tauriam Tėvynės Sūnui

A. A.

VACIUI JURGELEVIČIUI,

po ilgų ir sunkių pergyvenimų, Tėvynės Lietuvos žemėlėje į amžinuosius Tėviškės namus išėjus, Jo mylimą sesutę JANINĄ, jos vyrą MEČĮ RUMBAIČIUS, jų šeimą, gimines ir artimuosius skausme ir liūdėsyje likusius, nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdėdami dalinamės šios skaudžios nelaimės dalia.

*Stella ir Vytautas Abraičiai
Florance Dippel
Birutė ir Vacys Dzenkauskai
Veronika ir Jurgis Janušaičiai
Vladė ir Gediminas Lapėnai
Zosė Purienė
Marija ir Stasys Šarauskai
Valė Šileikienė
Ona ir Kostas Žolynai*

Daytona Beach, Florida

Brangiam vyrui

DR. VINCUI ŠIRMENIUI

mirus, jo žmonai DR. GIEDREI, sūnui RYČIUI ir šeimai reiškiame gilia užuojautą

*Lilė ir Vladas Bložės
Roma ir Danielius Degėšiai
Dalia ir Jonas Maurukai
Gražina Pauliukonienė*

ALT S-gos Los Angeles skyriaus valdyba. Iš kairės: vicepirm. Irena Bužėnienė, pirm. Liucija Mažeikienė, vicepirm. Antanas Pavasaris. Stovi išd. Ramūnas Bužėnas ir sekr. Juozas Raibys.

Los Angeles tautininkų susirinkimas

Š. m. lapkričio mėn. 24 d. Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų salėje įvyko Alt S-gos Los Angeles skyriaus narių susirinkimas. Padėkos šventės savaitgalis nepakenkė, susirinkime dalyvavo gražus būrys narių ir svečių.

Skyriaus pirm. Liucija Mažeikienė pasveikinusi visus susirinkusius priminė kad šis susirinkimas yra skirtas pasveikinti grįžusius iš kelionės Lietuvoje ALT S-gos pirm. dr. Povilą Švarcą ir Sąjungos valdybos vicepirm. Rūtą Sakienę gražiai ir reikšmingai mus tautininkus atstovavusius Lietuvių Tautininkų Sąjungos suvažiavime Vilniuje ir paprašė pasidalinti savo išpuodžiais iš kelionės Lietuvoje ir padaryti pranešimą.

Dr. Povilas Švarcas savo pranešimą paryškino skaidrėmis, parodydamas vaizdus ir sutiktus asmenis. Kvietimą dalyvauti Lietuvių Tautininkų Sąjungos suvažiavime Vilniuje š.m. rugsėjo mėn. 29 – 30 dienomis suorganizavo ir parūpino L.T. S-gos buvęs pirm. Rimantas Matulis, dabar Lietuvos Kultūros Fondo direktorius. Šis Fondas dr. P. Švarcą ir R. Sakienę priėmė savo būstinėje Vilniuje ir juos globojo.

Abu dalyvavo Lietuvių Tautininkų Sąjungos suvažiavime, jame dr. P. Švarcas ALTS-gos vardu pasveikino suvažiavimą ir palinkėjo ištvėrmės ir ryžto Lietuvių Tautininkų Sąjungą atkuriant. Suvažiavime dalyvavo 70 atstovų, iš įvairių vietovių, turinčių balsavimo teisę ir dar tiek pat ar daugiau svečių. Atstovų sąrašė trys yra Lietuvos Aukščiausios Tarybos nariai.

Suvažiavimas buvo gerai organizuotas, pradėtas iškilmingai ir buvo darbingas. Priimta LTS programa ir įstatatai. Pirmininku išrinktas Rimantas Smetona ir aštuonių narių valdyba. Po suvažiavimo dr. P. Švarcui ir R. Sakienei teko kalbėti su Lietuvos Aukščiausios Tarybos

nariais tautininkais, su jų rekomendacija dalyvavo Aukščiausios Tarybos sesijoje. Ten dr. P. Švarcui kaip Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkui teko tarti žodį. Po vizito Aukščiausioje Taryboje per pertrauką pirm. dr. P. Švarcas ir p. Rūta Sakienė atskirame kambaryje su grupe AT narių ir su Lietuvos Tautininkų S-gos pirm. Rimantu Smetona turėjo ilgoką ir išsamų pasikalbėjimą, kuriame pirm. dr. P. Švarcas pažadėjo A.L.T. S-gos pagalbą.

Pirm. dr. P. Švarcas ir vicepirm. R. Sakienė turėjo pasilalbėjimą radio bangomis, taip pat kelis kartus buvo parodyti televizijos programoje.

Dr. P. Švarcas pasidžiaugė, kad jie galėjo būti Lietuvių Tautininkų Sąjungos atgimimo liūdininkais. Matė jauną, gają organizaciją su savo skyriais gražiai, nors ir

sunkiai pirmuosius žingsnius žengiančią.

Po pranešimų buvo paklausimų, kuriuose dalyvavo pirm. Liucija Mažeikienė, Feliksas Masaitis, Petras Maželis ir Vytautas Sirutis.

Pirm. Liucija Mažeikienė pranešė, kad yra gautas Lietuvių Tautinio Kultūros Fondo pirm. Jono Jurkūno laiškas, kuriame prašoma skyriaus valdybos talkos Fondo vajeaus darbe. Išdalinti nariams vajeaus laišakai, o nedalyvavusiems susirinkime nariams laišakai bus pasiųsti paštu. Skyriaus pirmininkės paprašyti R. Sakienė ir Antanas Mažeika paaiškino Fondo įsikūrimą, jo sudėtį ir Fondo paskirtį. Prašė remti Fondą savo aukomis ir tapti nariais.

Susirinkimą baigė pirm. Liucija Mažeikienė. Padėkojo Sąjungos pirm. dr. Povilui Švarcui ir Sąjungos vicepirm. Rūtai Sakienei už įdomius pranešimus ir skaidres. Dėkojo skyriaus nariams už dalyvavimą ir aktyviai įsijungusius į paklausimus bei diskusijas. Pakvietė kukliom vaišėm, kurias paruošė skyriaus narės ir nariai. Pabendraavimas tesėsi, nes buvo gera proga pasidalinti išpuodžiais bei kasdieninėm žiniom.

Antanas Mažeika

• PRANAS IR ELENA SKIRMANTAI, Glendale, Ca., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• MICHAEL VITKUS, Bay Harbor Isl., Fl., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• JONAS ŽUKAS, Baltimore, Md., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

Nuoširdžiai užjaučiame mielą JŪRATĘ ir dukras, brangaus vyro ir tėvo

A. A.

LIONGINO PEČIŪROS

netekus.

*Kostas ir Ina Nenortai
Vytautas ir Liuda Žiaugrai*

Dipl chemijos inžinieriui

LIONGINUI PEČIŪRAI

1990 m. lapkričio 27 d. mirus, jo žmonai JŪRATEI, dukroms AUSTEI ir GINTEI, seseriai REGINAI SEKLIUCKIENEI su šeima, reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime

*Kazys ir Stela Gogeliai
Albertas ir Elena Meiliai
Leonas Meilus*